

Ropponen Venla

Peruskouluikäisten autismin kirjon oppilaiden käyttäytymisen sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen haasteiden tukeminen eläinavusteisen työskentelyn avulla

Kandidaatin tutkielma
KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA
Erityispedagogiikka
2021

Oulun yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

Peruskouluikäisten autismin kirjon oppilaiden käyttäytymisen sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen haasteiden tukeminen eläinavusteisen työskentelyn avulla (Venla Ropponen)

Kandidaatin tutkielma, 46 sivua, 7 liitesivua

maaliskuu 2021

Tämän integroivan kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin selvittää, millaisia hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä on peruskouluikäisille autismin kirjon oppilaille, sekä voiko eläinavusteinen työskentely vaikuttaa peruskouluikäisten autismin kirjon oppilaiden käyttäytymiseen.

Tutkielmani perustuu eläinavusteisen työskentelyn määritelmään. Tutkielman taustalla vaikuttavat myös käsitykset autismin kirjon oireyhtymästä. Autismi kirjon oireyhtymään liittyy haasteita sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja käyttäytymisessä. Aiemmat tutkimukset (esimerkiksi Beetz, Uvnäs-Moberg, Julius & Kortschal, 2012; Brelsford, Gee, Meints & Pfeffer, 2017; Friesen, 2010) koulussa toteutetusta eläinavusteisesta työskentelystä ovat osoittaneet, että eläinavusteinen työskentely tukee sosiaalista vuorovaikutusta, vaikuttaa myönteisesti kognitioon ja sosioemotionaaliseen käyttäytymiseen ja auttaa ahdistuneisuudessa.

Eläinavusteisella työskentelyllä on useita hyötyjä autismin kirjon oppilaille, ja se voi vaikuttaa oppilaan käyttäytymiseen. Eläinavusteinen työskentely voi tukea autismin kirjon oppilaan sosiaalista toimintakykyä ja lisätä sosiaalista käyttäytymistä. Eläinavusteinen työskentely voi myös vaikuttaa positiivisesti autismin kirjon oppilaan tunne-elämään, aistitiedon käsittelyyn ja rauhallisuuteen.

Tutkielman tarkoitus on tuoreita kansainvälistä ja suomalaista kirjallista aineistoa hyödyntäen syventyä aiheeseen, ja tuoda lisää keinoja tukea autismin kirjon oppilaita sekä kohdata autismin kirjon oireyhtymään liittyviä haasteita.

Avainsanat: eläinavusteinen työskentely, autismin kirjon oireyhtymä, käyttäytyminen, sosiaalinen vuorovaikutus

University of Oulu

Faculty of Education

The supporting of social interaction and behavior difficulties of children that have autism spectrum disorder and are of comprehensive school age by animal assisted interventions (Venla Ropponen)

Bachelor's thesis, 46 pages, 7 appendices

March 2021

This integrative literature reviews aim is by content analysis to find out what are the benefits of animal-assisted interventions for children that have autism spectrum disorder and are of comprehensive school age, as well as find out, if animal-assisted intervention affects the behavior of children that have autism spectrum disorder and are of comprehensive school age.

The definition of animal-assisted intervention has been used as the theoretical base of my thesis. The thesis' background is also influenced by views of autism spectrum disorder. The difficulties associated with autism spectrum disorder are difficulties regarding social interaction and behavior. Previous studies (for example Beetz, Uvnäs-Moberg, Julius & Kortschal, 2012; Brelsford, Gee, Meints & Pfeffer, 2017; Friesen, 2010) about animal-assisted interventions show that it supports social interaction, has a positive effect on cognitive and socioemotional behavior as well as helps with anxiety.

Animal-assisted intervention has many benefits for children that have autism spectrum disorder and animal-assisted intervention can influence behavior. Animal-assisted intervention can support children that have autism spectrum disorder with social functioning and increase social interaction. Animal-assisted intervention can as well have positive effects on the emotions, sensory integration, and calmness of children that have autism spectrum disorder.

The thesis' aim is by utilizing recent international and Finnish literary content to go into the subject deeper and bring new ways to support children that have autism spectrum disorder and to encounter the difficulties of autism spectrum disorder.

Keywords: Animal-assisted intervention, autism spectrum disorder, behavior, social interaction

Sisältö

1	Johdanto	1
2	Eläinavusteisen työskentelyn määritelmä	3
3	Eläinavusteinen työskentely koulussa lasten kanssa	4
4	Autismin kirjon oireyhtymä	6
5	Autismin kirjon oireyhtymään liittyvät haasteet	9
5.1	Haastava käyttäytyminen	9
5.2	Sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kommunikaatioon liittyvät haasteet	10
6	Integroiva kirjallisuuskatsaus	12
7	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi	15
8	Millaisia hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä on autismin kirjon oireyhtymän oppilaille?	20
9	Voiko eläinavusteinen työskentely vaikuttaa käyttäytymiseen autismin kirjon oireyhtymän oppilaille?	23
10	Pohdinta	25
10.1	Tutkielman tulokset	25
10.2	Eläinavusteinen työskentely kasvatuksellisen kuntoutuksen keinona.....	26
10.3	Tutkielman eettisyys	27
10.4	Onko eläimen tuominen kouluun eettistä?	29
11	Johtopäätökset	31
	Lähteet	32

1 Johdanto

Autismin kirjon oireyhtymä on neurologisen kehityksen häiriö, jonka tyypillisiä oireita ovat sosiaalisten taitojen pulmat sekä kommunikaation vaikeudet (Kerola, Kujanpää & Timonen, 2009, s. 23; Autismiliitto, n.d.). Kommunikaatiotaitojen harjoittaminen tukea tarjoamalla on tärkeää, sillä kommunikaatiotaitoja tarvitaan päivittäin useissa tilanteissa (Loukusa, 2018). Sosiaaliset vaikeudet vaikuttavat myös käyttäytymiseen ja oppimiseen (Kerola ym., 2009, s. 42). Autismin kirjioon liittyy myös haasteita käyttäytymisessä (Kerola ym., 2009, s. 129; Horner, Carr, Strain, Todd & Reed, 2002). Jos käyttäytymiseen ei puututa, käyttäytymisen ongelmat, joilla on suuri kielteinen vaikutus yksilön koulutuksellisiin, sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin mahdollisuuksiin, pahenevat (Horner ym., 2002). Kerola ym. (2009) toteavat, että kun haastavaa käyttäytymistä ilmenee, on pystyttävä asettumaan autismin kirjon lapsen asemaan ja yritettävä ymmärtää, mitä hän tuntee, kokee ja ajattelee. Pahan olon aiheuttajan selvittäminen auttaa helpottamaan autismin kirjon lapsen elämää ja ympärillä olevia ymmärtämään syitä käyttäytymiselle (Kerola ym., 2009).

Eläinavusteinen työskentely on tavoitteellista ja dokumentoitua toimintaa, jossa edistetään yksilön sosiaalista, fyysistä, kognitiivista tai tunne-elämään liittyvää toimintaa, ja näin ollen myönteisiä vaikutuksia aikaansaamalla pyritään vaikuttamaan yksilön terveydentilaan tai käyttäytymiseen (AAII, n.d.; Kahilaniemi & Kahilaniemi, 2016, s. 21, 10). Useat tutkimukset osoittavat koulussa toteutetun eläinavusteisen työskentelyn tukevan sosiaalista vuorovaikutusta (Beetz, Uvnäs-Moberg, Julius & Kortschal, 2012; Brelsford, Gee, Meints & Pfeffer, 2017; Friesen, 2010). Sen lisäksi eläinavusteinen työskentely koulussa vaikuttaa myönteisesti kognitiiviseen ja sosioemotionaaliseen käyttäytymiseen (Brelsford ym, 2017). Eläinavusteinen työskentely voi myös auttaa ahdistuneisuudessa (Beetz ym., 2012; Friesen, 2010).

O’Haire (2013) on tehnyt autismin kirjon lasten kanssa toteutettavasta eläinavusteisesta työskentelystä ja sen tulevaisuuden näkymistä katsauksen, jossa hän on tullut siihen tulokseen, että autismin kirjon henkilöt hyötyvät vuorovaikutuksesta eläinten kanssa. O’Haire toteaa, että eläinavusteinen työskentely voi parantaa sosiaalista toimintakykyä ja sosiaalisia taitoja, sekä vähentää ongelmakäyttäytymistä ja lisätä sosiaalista käyttäytymistä. Hänen mukaansa tutkimuksissa on kuitenkin ongelmia esimerkiksi liittyen niiden pieniin otoskokoihin, kontrolliryhmän puutteeseen useissa tutkimuksissa sekä siihen, että hyödyt eivät välttämättä ole yleistettävissä, sillä autismin kirjo on niin laaja. Aiheesta kaivataan lisää tutkimusta, koska aiemmat

tutkimukset ovat osoittaneet, että eläinavusteinen työskentely voi parantaa sosiaalista toimintakykyä joillain autismin kirjon lapsilla ja se voi olla tehokas lisäys autismin kirjon henkilöiden hoitokäytäntöihin (O’Haire, 2013).

Myös Grandin (2011) toteaa, että autismin kirjon henkilöiden suhtautuminen eläimiin vaihtelee yksilöiden välillä. Tieteellistä kirjallisuutta on vähän liittyen terapiaeläinten tarjoamiin hyötyihin autismin kirjon lapsilla ja aikuisilla (Grandin, 2011). Uskon edellä mainituista syistä, että eläinavusteisen työskentelyn hyödyistä ja vaikutuksista tehdylle tutkielmalle on tarvetta. Tutkielmassani keskityn nimenomaan eläinavusteisen työskentelyn vaikutuksiin autismin kirjon henkilöille, ja käsittelen aihetta tarkemmin tutkimuskysymysteni kautta. Tämän kandidaatin tutkielman tavoitteena on integroivan kirjallisuuskatsauksen menetelmän keinoin pyrkiä löytämään keräämästäni aineistosta aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla vastauksia kahteen tutkimuskysymykseen, jotka ovat

- 1) Millaisia hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä on peruskouluikäisille autismin kirjon oireyhtymän oppilaille?
- 2) Voiko eläinavusteinen työskentely vaikuttaa käyttäytymiseen peruskouluikäisillä autismin kirjon oireyhtymän oppilailla?

2 Eläinavusteisen työskentelyn määritelmä

Tässä tutkielmassa käytän termiä eläinavusteinen työskentely, sillä Ikäheimon (2013, s. 1) mukaan termi eläinavusteinen työskentely kattaa alleen eläinavusteisen toiminnan, eläinavusteisen terapian ja eläinavusteisen opetuksen. Animal-Assisted Intervention International (n.d.) jaottelee myös eläinavusteisen työskentelyn eläinavusteiseen terapiaan ja eläinavusteiseen opetukseen. Sen sijaan Latvala-Sillman (2018, s. 28–29) jakaa eläinavusteisen työskentelyn neljään osaan, jotka ovat eläinavusteinen toiminta, eläinavusteinen terapia, eläinavusteinen opetus ja eläinavusteinen sosiaalialan työ.

Tutkielmani perustana on eläinavusteisen työskentelyn määritelmä, jonka mukaan eläinavusteinen työskentely on tavoitteellista ja dokumentoitua toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää henkilön fyysistä, sosiaalista, tunne-elämään liittyvää tai kognitiivista toimintaa (AII, n.d.; Kahilaniemi & Kahilaniemi, 2016, s. 21). Eläinavusteisella työskentelyllä pyritään myönteisiä vaikutuksia aikaansaamalla vaikuttamaan yksilön terveydentilaan tai käyttäytymiseen (Kahilaniemi & Kahilaniemi, 2016, s. 10). Sen lisäksi esittelen myös määritelmän eläinavusteisesta opetuksesta, sillä tutkielmassani käsitelty aineisto koskee lapsia ja nuoria ja koulussa tapahtuvaa tai koulutyöskentelyyn liittyvää eläinavusteisuutta. Eläinavusteisen opetuksessa pyritään edistämään henkilön kognitiivista toimintaa, se voi olla yksilöllisesti tai ryhmässä toteutettua ja sitä voidaan toteuttaa minkä tahansa ikäisen yksilön kanssa (AII, n.d.). Eläinavusteisessa työskentelyssä työkaluna ja toiminnallisena menetelmänä hyödynnetään eläintä (Kahilaniemi & Kahilaniemi, 2016, s. 10).

3 Eläinavusteinen työskentely koulussa lasten kanssa

Ihmisen ja eläimen välisellä vuorovaikutuksella on O'Hairen (2010) mukaan positiivisia vaikutuksia ihmisen henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin. Eläinavusteisen työskentelyn toteuttamisesta ja todetuista hyödyistä koulumaailmassa on tehty tutkimuksia. Brelsford ym. (2017) ovat tehneet systemaattisen katsauksen aiempiin tutkimuksiin eläinavusteisista interventioista opetustilanteissa. Heidän mukaansa eläinavusteisen työskentelyn hyödyt näkyvät käyttäytymisen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen alueilla. Eläinavusteinen työskentely vaikuttaa kognitiiviseen ja sosioemotionaaliseen käyttäytymiseen (Brelsford ym, 2017). Friesen (2010) on tehnyt katsauksen eläinavusteisia ohjelmia terapia- ja koulukonteksteissa käsittelevistä tutkimuksista. Hän tutki katsauksessa, miten eläimet tukevat lasten oppimista ja kehitystä. Friesenin mukaan erityisopetuksessa eläinavusteinen terapia voi tukea lapsen vuorovaikutusta ja vähentää ahdistuneisuutta. Terapiakoirasta on hyötyä lapsille, joilla on sosiaalisia pulmia tai ahdistuneisuutta (Friesen, 2010).

Myös Sandt (2019) toteaa, että eläinavusteinen työskentely vaikuttaa ihmisen henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin ja tukee myös vammaisten oppilaiden akateemista ja toiminnallista suoriutskykyä. Hän käsitteli tutkimuksessaan sitä, miten eläinavusteinen työskentely voidaan toteuttaa tehokkaasti ja turvallisesti luokassa. Sandt toteaa, että eläimen on oltava lasten kanssa luokkaympäristössä työskentelyyn soveltuva ja ryhmälle sopiva terapiakoira. Hänen mukaansa yhteistyö koulun henkilökunnan ja eläimiä käsittelevien ammattilaisten välillä on tärkeää ja työskentelylle tarvitaan käytännön standardit ja ohjeet. Sandt lisää, että vaikka koiran ottaminen luokkaan voi tuntua yksinkertaiselta ajatukselta, yksityiskohdat tulee huomioida. Tällöin valmistelun ja yhteisen tavoitteen avulla koiran tuominen luokkaan voi olla hauskaa, opettavaista ja turvallista (Sandt, 2019).

Beetz ym. (2012) ovat tehneet katsauksen ihmisen ja eläimen välisen vuorovaikutuksen vaikutuksiin. Katsauksessaan he toteavat, että vuorovaikutus voi lisätä sosiaalista toimintakykyä ja vuorovaikutusta lapsilla ja aikuisilla. Eläimen läsnäolo voi heidän mukaansa myös hidastaa sykkettä ja vähentää verenpainetta. Beetz ym. toteavat, että vuorovaikutus eläimen kanssa voi vaikuttaa positiivisesti ahdistuneisuuteen ja rauhallisuuteen sekä oppimiseen. Eläimen ja ihmisen välinen vuorovaikutus voi Beetz ym. mukaan vaikuttaa mielialaan ja käyttäytymiseen sekä fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Beetz ym. esittävät, että eläimen ja ihmisen välisen vuorovaikutuksen positiiviset vaikutukset liittyvät oksitosiinin vapautumiseen kehossa silloin, kun

ihminen on tekemisissä eläimen kanssa. Oksitosiini selittäisi eläimen ja ihmisen välisen vuorovaikutuksen positiiviset vaikutukset (Beetz ym., 2012).

4 Autismin kirjon oireyhtymä

Autismin kirjon oireyhtymän taustalla on lapsen neurologisen kehityksen häiriö ja autismin kirjon oireyhtymässä kehityksen taso vaihtelee (Kerola ym., 2009, s. 23; Autismiliitto, n.d.; Castrén, 2019; Ikonen & Suomi, 1998). Autismin kirjon oireyhtymässä tyypillisiä oireita ovat pulmat sosiaalisissa taidoissa ja kommunikaatiossa, sekä aistitoiminnan poikkeavuus (Kerola ym., 2009, s. 23; Autismiliitto, n.d.; Ikonen & Suomi, 1998). Myös erikoiset käyttäytymismuodot ajatellaan kuuluvaksi autismin kirjioon (Kerola ym., 2009, s. 23; Castrén, 2019; Ikonen & Suomi, 1998).

Neurologinen häiriö vaikuttaa lapsen kognitiiviseen kehitykseen (Timonen, 2019b). Normaalisti lapselle varhaisessa vaiheessa kehittyvä jaetun huomion taito puuttuu autismin kirjon lapselta, jolloin autismin kirjon lapsi ei osoita katseellaan tai sormellaan mihinkään mielenkiintoiseen huomaamaansa asiaan (Kerola ym., 2009, s. 39) Jaetun huomion taidon puuttuminen näkyy myös myöhemmissä kehitysvaiheissa ja vaikeuttaa sosiaalisia suhteita ja vuorovaikutusta (Kerola ym., 2009, s. 39). Kerolan ym. (2009, s. 60) mukaan autismin kirjon lapsen kielen kehitys poikkeaa normaalista kielen kehityksestä, sillä se perustuu pääasiassa näköaistin varaan. Tällöin lapsi ei Kerolan ym. mukaan opi ymmärtämään auditiivista kieltä, eikä hänelle kehity puhetaitoa, sillä puheen kehittymisen kannalta vain visuaalisen kanavan kautta saatu tieto on riittämätöntä. Poikkeavan kielen kehityksen vuoksi autismin kirjon henkilöillä on vaikeuksia kommunikaatiossa (Kerola ym., 2009, s. 60).

Autismin kirjon lapsen kehityksen häiriö aiheuttaa vaikeuksia tunteiden ymmärtämisessä, havaintojen käsittelyn pulmia ja pulmia toiminnanohjauksessa sekä kielellisissä taidoissa, kuten kielen ymmärtämisessä sekä huomiointikyvyn valikoivuudessa (Timonen, 2019b). Nämä tekijät aiheuttavat ongelmia kommunikoinnissa ja sosiaalisissa taidoissa (Kerola ym., 2009; Timonen, 2019b). Loukusan (2018) mukaan autismin kirjon oireyhtymään kuuluu vaikeuksia sosiaalisessa kommunikaatiossa. Myös Kerola ym. (2009, s. 35–37) esittävät, että sosiaalisten taitojen ongelmat ovat keskeisiä autismin kirjon oireyhtymässä. Tunteiden ilmaisu, katsekontakti ja muihin ihmisiin reagoiminen oikealla tavalla tuottavat vaikeuksia autismin kirjon henkilöille (Kerola ym., 2009, s. 35–37).

Kerola ym. (2009, s. 60–61) esittävät, että autismin kirjon henkilö ei välttämättä ymmärrä, mihin puhekieltä käytetään. Sen lisäksi autismin kirjossa tyypillistä on Kerolan ym. mukaan kaihakupuhe, asioiden ymmärtäminen konkreettisesti sekä vaikeus oppia ymmärtämään sanojen

merkitystä. Autismin kirjon henkilöllä voi olla vaikeuksia ilmaista omia tunteitaan puheen avulla, ja kun autismin kirjon henkilö ei saa omia viestejään ilmaistua puheen kautta, eikä hän ole tietoinen itseensä kohdistuvista odotuksista tai ympärillään tapahtuvien asioiden kulusta, hän turvautuu muihin keinoihin, kuten huutamiseen, raivoamiseen tai pakenemiseen (Kerola ym., 2009, s. 60–61).

Myös mielen teorian avulla voidaan pyrkiä selittämään autismin kirjon henkilöiden sosiaalista käyttäytymistä (Timonen, 2019a). Kerolan ym. (2009, s. 39–41) mukaan mielen teoria tarkoittaa autismin kirjon henkilöllä sitä, ettei hänellä ole kykyä ymmärtää toisten ihmisten mieltä, eli hän ei voi eläytyä toisen ihmisen ajatuksiin. Kykenemättömyys kuvitella tilanteita muiden ihmisten kautta tai eläytyä toisen henkilön tunteisiin voi näkyä Kerolan ym. mukaan vaikeutena havaita, mitä muut tietävät keskustelunaiheesta, tai mistä asioista kertominen kiinnostaa kuuli-joita. Sen lisäksi autismin kirjon henkilöillä on Kerolan ym. mukaan vaikeuksia ymmärtää vilppiä, pilailua, muiden toiminnan motiiveja sekä sitä, mitä muut hänestä ajattelevat. Tämä saa autismin kirjon henkilön näyttämään itsekkäältä ja omaehtoiselta, kun hän ei ymmärrä yhteisen olemisen pelisääntöjä, vaikka todellisuudessa kyse onkin puutteesta kognitiivisissa taidoissa (Kerola ym., 2009, s. 39–41).

Timonen (2019a) esittelee mielen teorian käyttäen Baron-Cohenin vuonna 1995 esittelemää lähestymistapaa. Baron-Cohen esittää Timosen mukaan mielen teorian perusongelman olevan havaitun informaation verbaalisesti ja kognitiivisesti välittyvien sisältöjen päättelemisen. Timonen lisää, että Baron-Cohen näkee mielen teorian kehittymisen olevan poikkeavaa autismin kirjon henkilöillä. Baron-Cohenin näkemyksessä sosiaalisten tilanteiden ja merkitysten havainnointi tapahtuu havaintojen toteamisen mekanismin kautta. Siinä lapsi tiedostaa aluksi omien havaintojensa olevan hänen omiaan. Sen jälkeen lapsi tiedostaa, että ihmisillä hänen ympärillään on omat havaintonsa, jonka jälkeen alkaa muodostua itsen ja muiden ihmisten välisiä, yhteisiä havaintoja. Yhteisten havaintojen tekeminen ja niihin huomion kiinnittäminen liittyy Baron-Cohenin näkemyksessä jaetun tarkkaavaisuuden mekanismiin (Timonen, 2019a).

Kerolan ym. (2009, s. 98) mukaan autismin kirjon henkilö pyrkii itse hallitsemaan omaa poikkeavasti toimivaa aistijärjestelmäänsä. Heidän mukaansa tästä voi aiheutua valikoiva ruokailu tai juuttuminen samoihin vaatteisiin. Kerolan ym. (2009, s. 89) mukaan outoina käyttäytymispiirteinä autismin kirjon oireyhtymässä pidetään erilaisia rutiineja ja rituaaleja. Toimintatavat

voivat Kerolan ym. (2009, s. 25, 90) mukaan johtua turvattomuuden tunteesta, tai olla vuorovaikutuksen puuttumisesta johtuvia itsen viihdyttämisen keinoja. Haastava käyttäytyminen voi johtua aistimusten jäsentymisen ongelmista (Kerola ym., 2009, s. 131).

5 Autismin kirjon oireyhtymään liittyvät haasteet

5.1 Haastava käyttäytyminen

Seuraavaksi käyn lyhyesti läpi, mitä haastava käyttäytyminen tarkoittaa. Se on tärkeää tutkielmani kannalta, sillä uskon, että mikäli pyritään selvittämään jonkin asian hyötyjä autismin kirjon oireyhtymän oppilaille, tulee myös tietää, millaisia haasteita he kohtaavat arjessaan. Käyttäytymisen ongelmia pidetään yleisenä huolena autismikirjon lapsilla (Horner ym., 2002). Koska tutkielmani käsittelee eläinavusteisen työskentelyn vaikutuksia autismin kirjon oppilaiden käyttäytymiseen, on mielestäni tärkeää käydä läpi, millaisia haasteita autismin kirjon oireyhtymässä ilmenevään käyttäytymiseen liittyy. Autismin kirjolla haastava käyttäytyminen koetaan hankalimpana pulmana arjessa (Kerola ym., 2009).

Haastava käyttäytyminen on terminä informatiivinen, sillä se kuvaa lapsen ongelmallista käyttäytymistä, joka vaatii kasvattajalta puuttumista (Ahonen, 2017, s. 29). Haastavaa käyttäytymistä käytetään terminä autismin kirjon oireyhtymässä ja kehitysvammatyössä, mutta myös henkilöt, joilla on pulmia tarkkaavuudessa, voivat käyttäytyä haastavasti (Kerola, Sipilä & Kallio, 2017, s. 6). Voi olla vaikeaa määritellä normaalia ja haastavaa käyttäytymistä, mutta koulussa haastavana käyttäytymisenä pidetään ei-toivottua käyttäytymistä (Takala, Kontu, Pirttimaa, Hausstätter, & Kjälman, 2016, s. 81–82).

Ahosen (2017, s. 28–29) mukaan haastavaa käyttäytymistä on aggressiivinen ja uhmakas käyttäytyminen, ylivilkkaus sekä tarkkaamattomuus ja voimakkaat tunteen purkaukset. Tällainen ulospäin suuntautuva haastava käyttäytyminen häiritsee myös muita ryhmän lapsia, koska se vaatii kasvattajilta reagoimista (Ahonen, 2017, s. 28–29). Kennedyn (1998) mukaan häiriökäyttäytyminen on sellaisia reaktioita, kuten aggressiivisuus ja itsensä vahingoittaminen, jotka vaikuttavat häiritsevästi oppilaan sosiaaliseen ja akateemiseen suoriutumiseen. Kennedy lisää, että opettajien tulee muistaa käyttäytymistä ohjatessaan, että oppilas ei ole huono, hänen käyttäytymisensä on vain haastavaa ja sellaista, jota opettajan on pyrittävä ymmärtämään ja hallitsemaan. Oppilaiden kaikella toiminnalla on syy, ja käyttäytymisen syyt voivat liittyä opetusjärjestelyihin tai ympäristöön, joiden muuttaminen toivottavaa käyttäytymisistä edistäväksi ja häiriökäyttäytymisen syyt poistavaksi on opettajien vastuulla (Kennedy, 1998).

Haastavalle käyttäytymiselle on aina syy (Ahonen, 2017, s. 29). Jäävuori-mallin avulla voidaan havainnollistaa haastavaa käyttäytymistä (Kerola ym., 2017, s. 38–39). Jäävuorivertauksen

avulla voidaan myös Kerolan ym. (2009, s. 129–130) mukaan ymmärtää haastavaa käyttäytymistä. Jäävuorivertauksessa kuvataan haastavaa käyttäytymistä, sitä mitä nähdään ja kuullaan, jäävuoren huippuna. Syyt haastavalle käyttäytymiselle ovat Kerolan ym. kuitenkin syvemmällä, jäävuoren alla. Puuttumalla vain oireisiin ilman, että keskitytään haastavan käyttäytymisen syihin, ei voida saada aikaan todellista muutosta käyttäytymiseen (Kerola ym., 2009, s. 129–130).

Kerolan ym. (2017, s. 18) mukaan haastava käyttäytyminen on sitä, kun henkilö pyrkii ilmaistamaan käyttäytymisellään jotakin, jolle hän ei ole löytänyt sosiaalisesti hyväksyttävää sanallista muotoa. Puhekykyisen ja taitavamman aikuisen tulee yrittää nähdä haastavan käyttäytymisen taustalle, yrittää selvittää se viesti, jota käyttäytymisellä yritetään saada ilmaistuksi (Kerola ym., 2017, s. 18). Haastavalla käyttäytymisellä pyritään näin ollen kertomaan jotakin (Kerola ym., 2017, s. 85). Pelko, paha olo, stressi, oppimisen vaikeudet tai kommunikoinnin vaikeudet voivat aiheuttaa haastavaa käyttäytymistä (Takala ym., 2016, s. 82). Kerolan ym. (2017, s. 88) mukaan usein haastava käyttäytyminen voi johtua siitä, ettei henkilö ymmärrä sosiaalisia tilanteita. Tilanteita voidaan harjoitella visualisoinnilla, sosiaalisten tarinoiden avulla ja asettamalla sopimuksia ja sääntöjä (Kerola ym., 2017, s. 88).

Horner ym. (2002) mukaan aiempi tutkimus osoittaa, että autismin kirjon lapsilla on suurempi riski käyttäytymisen ongelmien kehittymiselle. Heidän mukaansa ilman käyttäytymiseen kohdistuvaa interventiota käyttäytymisen ongelmat pahenevat. Käyttäytymisen ongelmien vaikutukset koulutuksellisiin, sosiaalisiin ja yhteisöllisiin mahdollisuuksiin ovat merkittävät (Horner ym., 2002).

5.2 Sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kommunikaatioon liittyvät haasteet

Autismin kirjon oireyhtymässä tyypillisenä oireena pidetään sosiaalisten taitojen ja kommunikaation pulmia (Kerola ym., 2009, s. 23; Autismiliitto, n.d.; Loukusa, 2018). Kerola ym. (2009, s. 23) toteavat, että vastavuoroinen vuorovaikutus on sosiaalisten taitojen kehittymisen pohja, ja autismin kirjon lapselta vastavuoroisuus puuttuu. Kerola ym. luettelevat sosiaalisiksi taidoiksi muun muassa keskustelutaidot, ohjeiden noudattamisen, tunteiden ja stressin käsittelyn taidot sekä kyvyn löytää vaihtoehtoisia toimintatapoja aggressiivisen käyttäytymisen sijasta. Kerola ym. myös toteavat, että autismin kirjon henkilöllä on näissä taidoissa vaikeuksia (Kerola ym., 2009, s. 23).

Kerola ym. (2009, s. 39–40) toteavat, että sosiaalisia taitoja voidaan autismin kirjon henkilöllä käsitellä myös mielen teorian kautta. Kerolan ym. mukaan yhteiselämän sääntöjen ymmärtäminen ja ympäristön sosiaalisen tiedon jäsentäminen on vaikeaa autismin kirjon henkilölle. Vastavuoroisuus puuttuu, sillä autismin kirjon henkilö ei ymmärrä sosiaalisia ja emotionaalisia vihjeitä, osaa asettua muiden asemaan tai säädellä omaa toimintaansa näiden perusteella (Kerola ym., 2009, s. 39–40).

Päivittäin useissa tilanteissa tarvitaan kommunikaatiotaitoja, joten niitä tulisi harjoittaa tarjoamalla tukea ja kuntoutusta (Loukusa, 2018). Sosiaaliset vaikeudet vaikuttavat käyttäytymiseen ja oppimiseen autismin kirjon henkilöillä, joten sosiaalisia taitoja tulisi opettaa pitkäjänteisesti luonnollisissa sosiaalisen vuorovaikutuksen tilanteissa (Kerola ym., 2009, s. 35; World Health Organization, 2019).

6 Integroiva kirjallisuuskatsaus

Aineistonkeruumenetelmänä tutkielmassani olen käyttänyt integroivaa kirjallisuuskatsausta. Salmisen (2011) mukaan integroiva kirjallisuuskatsaus on kuvailevan kirjallisuuskatsauksen toinen orientaatio narratiivisen katsauksen lisäksi. Snyder (2019) toteaa myös, että integroiva katsaus on kirjallisuuskatsauksena hyvin lähellä narratiivista katsausta. Integroivaa katsausta voidaan käyttää käsitellessä uusia aiheita, jolloin vanhojen teoreettisten mallien tarkastelun sijaan pyritään luomaan uusia, alustavia käsitteellistyksiä aiheesta (Snyder, 2019). Myös Salminen (2011) toteaa, että integroivan kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan tuottaa uutta tietoa, sekä tarjota monipuolinen kuvaus tutkittavasta asiasta. Tutkielmassani pyrin tekemään valitsemastani aiheesta kattavan ja yksityiskohtaisen kuvauksen, sillä tarkastelen aiheestani kertovaa tieteellistä kirjallisuutta kriittisemmin määrittelemieni tutkimuskysymysten kautta. Keräämäni aineisto on pieni, mikä uskoakseni viestittää tiukoista valikointiperusteista ja aiheesta kertovien tutkimusten vähäisyydestä.

Kirjallisuuskatsaus ohjaa tiedon etsimistä ja arviointia Salmisen (2011) mukaan. Hän toteaa, että integroiva kirjallisuuskatsaus on osa systemaattista kirjallisuuskatsausta, sillä vaikka se ei valikoi yhtä tarkasti aineistoa kuin systemaattinen katsaus, vaiheittain kuvattuna se ei eroa systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta. Hän luettelee integroivan kirjallisuuskatsauksen vaiheet Cooperin vuonna 1989 laatimaa tiivistystä mukailien tutkimusongelman asetteluun, aineiston hankkimiseen, arviointiin, analyysiin sekä tulkintaan ja tulosten esittämiseen (Salminen, 2011).

Menetelmä on ohjannut kandidaatin tutkielmani rakentumista. Olen tutkielmassani edennyt edellä mainittuja integroivan kirjallisuuskatsauksen vaiheita mukailien. Aluksi päätin tutkielman aiheen, josta tutkimuskysymysten hahmotelmat nousivat. Tutkimuskysymykset sekä rajasivat aineiston hankintaa, että muovautuivat tutkielman teon eri vaiheissa aineiston analysoinnin kautta. Integroivassa katsauksessa edellytetään luovaa tiedonkeruuta, sillä menetelmässä ei pyritä saamaan kerättyä kaikkia aiheesta tehtyjä tutkimuksia kasaan, vaan yhdistetään eri alojen näkökulmia aiheesta (Snyder, 2019). Tutkielmani yhdistelee eri alojen, kuten sosiaalialan sekä erityispedagogiikan, kirjallisuutta.

Aineiston hankkiminen ja arviointi tapahtuivat yhtä aikaa. Aineiston valitseminen eteni niin, että aluksi tarkastelin teoksen nimeä, jonka jälkeen teoksen tiivistelmää ja sisällysluetteloa. Jos teoksen otsikko ja tiivistelmä viestittivät, että teos olisi kriteerieni mukainen, lähdin lukemaan

tekstiä ja tutkimaan sitä tarkemmin. Artikkelin lukeminen kannattaa aloittaa tutustumalla otsikoon, tiivistelmään ja hakusanoihin, ja mikäli niiden perusteella artikkeli vaikuttaa kiinnostavalta, se voi olla hyödyllinen tutkimusta ajatellen (Metsämuuronen, 2003, s. 15). Aineistoksi valikoitui teoksia sen perusteella, käsittelikö teos eläinavusteista työskentelyä koulukontekstissa, peruskouluikäisten lasten tai autismin kirjon henkilöiden kanssa. Olen näin ollen valinnut aineiston sen perusteella, löytyykö siitä hyödyllistä tietoa tutkielmani tavoitetta ajatellen. Kaikki aineistooni valikoituneet teokset käsittelivät henkilöitä, joilla on autismin kirjon oireyhtymä. Kaikki teokset käsittelivät eläinavusteista työskentelyä. Koira ja hevonen ovat teoksissa eniten esiintyvät eläimet, joita työskentelyssä on käytetty välineenä, mutta kahdessa tutkimuksessa mukana ollut eläin on marsu.

Sen lisäksi kriteereinä olivat teoksen ikä ja onko se vertaisarvioitu. Pyrin lähtökohtaisesti valitsemaan alle 10 vuotta vanhoja teoksia, jotta niiden sisältö olisi mahdollisimman relevanttia. Teokset ovat vuosilta 2006-2018. Valtaosa teoksista on alle 10 vuotta vanhoja, eli julkaistu vuonna 2010 tai sen jälkeen, sillä tämän tutkielman olen toteuttanut lukuvuonna 2020-2021. Kahden teoksen kohdalla olen poikennut kriteereistäni, sillä kaksi teosta aineistossani on julkaistu ennen vuotta 2010. Toinen teoksista on vuodelta 2006 ja toinen 2008. Valitsin nämä teokset, sillä lähdemateriaaleihin tutustuessani huomasin, että ne ovat muidenkin tutkijoiden käyttämiä teoksia aiheesta. Eritoten vuonna 2008 tehty teos on perusteos eläinavusteisesta työskentelystä autismin kirjon henkilöiden kanssa. Sen lisäksi teokset vastaavat muuten kriteerejäni ja ovat sisällöltään hyödyllisiä tutkielmani tavoitetta ajatellen.

Tämän integroivan kirjallisuuskatsauksen aineistona on 10 kirjallista teosta, jotka käsittelevät eläinavusteista työskentelyä ja autismin kirjon henkilöitä. Aineistossa kirjallisissa teoksissa on kolme kokoomateoksen artikkelia, yksi kirja ja kuusi tieteellistä tutkimusartikkelia. Aineistossani kymmenestä teoksesta yhdeksän on vertaisarvioituja. Käytin Scopusta tarkistaakseni, onko teos vertaisarvioitu. Aineistossani oleva yksi kirja on suomenkielinen teos eläinavusteisesta työskentelystä. Siitä teoksesta en voinut tarkastaa Scopuksesta, onko se vertaisarvioitu.

Aineiston olen kerännyt kotimaisista ja kansainvälisistä tietokannoista. Käyttämäni tietokannat ovat Oula-Finna, Ebsco sekä Proquest. Aineistossa on kurssikirjallisuutta, jonka olen hankkinut itselleni luettavaksi etsimällä teokset niiden nimien perusteella. Sen lisäksi käytän aineistona paljon teoksia, kuten tieteellisiä tutkimusartikkeleita ja kokoomateoksia, jotka olen hakenut tietokannoista erilaisten hakusanayhdistelmien avulla. Hakusanoina olen käyttänyt tutkielmani

keskeisiä käsitteitä, sekä niiden yhdistelmiä. Hakusanoja ovat olleet esimerkiksi autism spectrum disorder, autism, behaviour disorder, challenging behaviour, animal-assisted intervention, animal-assisted education sekä special education.

Teoksissa tutkitut lapset ovat 4-15-vuotiaita. Suomessa peruskoulu on 7-16-vuotiaille tarkoitettu (Opetushallitus, n.d.). Tutkielmassani olen hyödyntänyt paljon englanninkielisiä teoksia, jonka vuoksi suomalaisen peruskoulun ikäjakauma ei päde niissä kaikissa, koska eri maissa koulutaival aloitetaan eri ikäisinä. Sen lisäksi aineistossani esiintyvä ikäjakauma on laaja, ja se kattaa sisälleen myös suomalaisen peruskoulun ikäjakauman melkein kokonaisuudessaan. Vaikka aineistooni valikoituneissa teoksissa ikäjakauma ei ole tismalleen sama kuin suomalaisen peruskoulun ikäjakauma, kuitenkin nimitän edellä mainitsemieni argumenttien perusteella tässä tutkielmassa yhteisesti aineistossa esiintyvien tulosten yhteydessä lapsia peruskouluikäisiksi.

7 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Tässä tutkielmassa aineiston analyysissä hyödynnän sisällönanalyysimenetelmää, joka on kirjoitetun sisällön analysointia (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 103). Sisällönanalyysin voidaan ajatella Tuomen ja Sarajärven (2018, s. 103–108) mukaan olevan väljä teoreettinen kehys, jonka avulla voidaan tehdä monenlaista tutkimusta. Aineistosta valitaan jokin tiukkaan rajattu ilmiö, jota lähdetään analysoimaan. Analyysiyksiköt valitaan aineistolähtöisessä analyysissä tutkimuksen tarkoituksen kautta (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 103–108). Analyysiyksiköt omassa tutkielmassani ovat virkkeet ja virkekokonaisuudet. Aineistooni päätyneiden teosten analysointi tapahtui vertaamalla artikkelien teksteistä löytyneitä virkkeitä ja virkekokonaisuuksia eli kappaleita tutkielmani tutkimuskysymyksiin. Analyysiini valitsin sellaisia virkkeitä, joissa ilmeni mielestäni relevanttia informaatiota tutkimuskysymyksiini nähden. Koska menetelmänä on aineistolähtöinen sisällönanalyysi, aineisto ohjasi tutkielman toteuttamista. Näin ollen myös aineisto ohjasi tutkimuksen kysymysten muotoilua. Aineiston kerääminen ja analysointi voivat tapahtua kvalitatiivisessa tutkimuksessa yhtä aikaa (Metsämuuronen, 2003, s. 196). Analysoin yksikköä suhteessa tutkimuskysymyksiini jo aineiston keruun vaiheessa. Sen lisäksi aineistoa analysoin myös vertaamalla keräämäni aineiston tuloksia toisiinsa ja etsimällä samankaltaisuuksia niiden väliltä.

Tuomi ja Sarajärvi (2018, s. 114–115) esittävät kaksi eri mallia aineistolähtöisestä analyysistä. Ensimmäinen on Milesin ja Hubermanin vuonna 1994 esittelemä malli, jossa edetään aineistossa esiintyneiden alkuperäisilmausten pelkistämisestä, jonka jälkeen pelkistetyt ilmaukset jaetaan alakategorioihin ja siitä eteenpäin yläkategorioihin (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 114–115). Tätä mallia olen käyttänyt aineiston järjestämisessä apuna.

Toinen Tuomen ja Sarajärven (2018, s. 114–115) läpi käymä malli on Laineen vuonna 2010 esittämä malli, jossa todetaan, että aineistolähtöisessä analyysissä analyysi voi tapahtua nostamalla esiin aineistosta tutkimuskysymyksiin nähden olennainen sisältö hyödyntämällä luonnollista kieltä, jonka jälkeen sisältö jaotellaan keskenään samanlaisten merkitysten muodostamiin kokonaisuuksiin. Synteesivaiheessa nämä kokonaisuudet kootaan yhteen (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 114–115). Tätä mallia noudattaen olen edennyt tutkielmani raportoinnissa aineistosta tuloksiin. Näin ollen olen yhdistänyt kaksi erilaista mallia, joista toinen on ollut minulle hyödyllinen tutkielman raportoinnissa ja toinen pikemminkin aineiston järjestämisessä, siinä, miten olen käytännössä prosessissani päätenyt tutkimustuloksiin. Seuraavaksi kuvailen aineistoani lyhyesti kertomalla siitä omaan tutkimuskysymykseeni liittyvät tärkeimmät sisällöt.

Pavlidis (2008) toteaa teoksessaan, että koiralla on vaikutus autismin kirjon henkilön hyvinvointiin. Koira voi hänen mukaansa tarjota autismin kirjon henkilölle sosiaalista tukea ja kumppanuutta. Koira myös rauhoittaa ja voi auttaa aistitiedon käsittelyssä. Sen lisäksi koira voi lisätä turvallisuutta, esimerkiksi estämällä autismin kirjon henkilöä karkaamasta (Pavlidis, 2008).

Grandinin (2011) mukaan suhtautuminen eläimiin vaihtelee autismin kirjon henkilöiden välillä. Toiset henkilöt hänen mukaansa pelkäävät koiria, kun taas toisilla on jokin erityinen yhteys niihin. Hänen mukaansa eläimet vaikuttavat autismin kirjon henkilöiden hyvinvointiin. Lemmikki voi tarjota autismin kirjon henkilölle kumppanuutta, lisätä elämänlaatua ja toimia sosiaalisissa tilanteissa niin sanottuna jäänmurtajana. Terapiassa eläin voi Grandinin mukaan auttaa autismin kirjon henkilöä avautumaan ja kertomaan ongelmistaan. Eläin voi myös auttaa autismin kirjon henkilöä ottamaan osaa vuorovaikutteiseen toimintaan sekä edistää turvallisuutta (Grandin, 2011).

Grandin, Fine ja Bowers (2010) toteavat, että eläinavusteisesta työskentelystä voi olla suurta hyötyä joillekin lapsille tai aikuisille, joilla on autismin kirjon oireyhtymä. Joillekin autismin kirjon henkilöille siitä ei kuitenkaan välttämättä ole hyötyä. Grandin ym. toteavat, että useiden tutkimusten perusteella voidaan ajatella, että eläinavusteinen työskentely voi tukea autismin kirjon henkilön monissa kehitystarpeissa. Eläimet voivat toimia autismin kirjon henkilön sosiaalisena tukena (Grandin ym., 2010).

O'Haire, Beck, Kenzie ja Slaughter (2013) tekivät tutkimuksen, jossa tutkittiin sosiaalisen käyttäytymisen lisääntymisen eroavaisuuksia 5-13-vuotiailla autismin kirjon lapsilla verrattuna oikean eläimen ja lelun kanssa toimimiseen. Tutkimuksessa luokassa oli kaksi marsua. O'Hairen ym. mukaan eläimen läsnäolo voi lisätä sosiaalista käyttäytymistä autismin kirjon lapsilla. Verrattuna leluun, eläimen läsnä ollessa autismin kirjon lapset tekivät enemmän sosiaalisen vuorovaikutuksen aloitteita. Lapset esimerkiksi puhuivat silloin enemmän aikuisille. Luokkatovereilleen he puhuivat kuitenkin enemmän lelujen kanssa toimiessa. Luokkatoverit lähestyivät sosiaalisesti enemmän autismin kirjon lasta eläimen läsnä ollessa. Autismi kirjon lapset olivat lelujen kanssa enemmän vuorovaikutuksessa, mutta eläimille he useammin osoittivat kiintymystä. Eläinten läsnäolo vaikutti positiivisesti mielialaan, sillä se lisäsi positiivisia tunteita autismin kirjon lapsilla ja he nauroivat ja hymyilivät enemmän eläimen läsnä ollessa (O'Haire ym., 2013).

O'Haire, McCune, Kenzie ja Slaughter (2014) tutkivat myös eläinavusteisen toiminnan vaikutusta sosiaaliseen toimintakykyyn 5-12-vuotiailla autismin kirjon lapsilla. Eläinavusteinen toiminta vaikuttaa positiivisesti lapsen sosiaaliseen toimintakykyyn ja voi myös lisätä motivaatiota käydä koulua (O'Haire ym., 2014).

Lanning, Bayer, Ivey-Hatz, Krenek ja Tubbs (2014) tutkivat tutkimuksessaan hevosavusteiseen toimintaan osallistuvien 4-15-vuotiaiden autismin kirjon lasten käyttäytymisen muutoksia. Lanning ym. toteavat tutkimuksessaan, että hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen voi parantaa autismin kirjon lasten elämänlaatua. Heidän mukaansa hevosavusteinen toiminta voi myös tukea autismin kirjon oppilaan koulussa toimimista. Sen lisäksi hevosavusteinen toiminta vaikuttaa lapsen elämänlaatuun ja sillä on positiivisia vaikutuksia lapsen sosiaalisen ja fyysisen toiminnan alueilla. Hevosavusteiseen toimintaan osallistumisella on vaikutuksia myös mielen-terveyteen ja käyttäytymiseen. Toimintaan osallistuneiden lasten vanhemmat kertoivat Lanning ym. mukaan, että lapset käyttäytyvät yleisesti paremmin ja myös toimiminen koulussa parani. Lapset riitelivät ja huijasivat vähemmän, heidän keskittymiskykynsä parani ja heidän oli helppompaa tehdä läksyjä ja kotitöitä (Lanning ym., 2014).

Anderson ja Olson (2006) tutkivat koiran vaikutusta oppilaisiin, joilla on vakava tunne-elämän häiriö, kuten Aspergerin oireyhtymä tai ADHD. Tutkimuksessa kahdeksan viikon ajan 6-11-vuotiaita oppilaita tarkkailtiin, oppilaita ja heidän vanhempiaan haastateltiin ja käyttäytyminen kirjattiin ylös, kun oppilaat menivät emotionaaliseen kriisiin (emotional crisis), joka tutkimuksessa määriteltiin vakavaksi fyysisen tai verbaalisen aggression ilmaisuksi. Andersonin ja Olsonin mukaan koiralla on positiivinen vaikutus oppilaan tunne-elämään. Heidän mukaansa koiran läsnäolo vähensi aggressiivisuutta, tasoitti tunne-elämää, helpotti vuorovaikutusta muiden koulussa toimivien ihmisten kanssa ja auttoi itsensä ymmärtämisessä. Anderson ja Olson toteavat, että koiran läsnäolo kehitti oppilaiden vastuun ottamisen kykyä ja empatiakykyä, kun oppilaiden täytyi ottaa huomioon luokassa toimivan koiran tarpeet ja tunteet. Kunnioitus, vastuuntunto ja empatia suhteessa koiraan siirtyi myös oppilaiden vuorovaikutukseen luokkatovereiden kanssa (Anderson & Olson, 2006).

Latvala-Sillman (2018, s. 35–39) luettelee useita hyötyjä koiran kanssa työskentelystä erityislasten kanssa. Hänen mukaansa koira vahvistaa oppilaiden itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja, on tunne-elämän tuki ja jäänsärkijä lapsen ja aikuisen välillä. Latvala-Sillmanin mukaan koiran auttaa autismin kirjon lasta koulussa rentoutumaan ja keskittymään. Latvala-Sillman toteaa, että koira lisää sosiaalista käyttäytymistä ja auttaa kommunikaatiossa autismin kirjon lasta. Hänen

mukaansa koira myös lisää itsetuntoa ja tukee tunnetaidoissa sekä auttaa siedättämään katsekontaktiin ja aistimuksiin, mikä auttaa aistitiedon käsittelyssä. Koira voi myös tarjota autismin kirjon lapselle hellyyttä, kuunnella ja toimia uskollisena ystävänä (Latvala-Sillman, 2018, s. 35–39).

Becker, Rogers ja Burrows (2017) tutkimuksessa oli mukana 8-14-vuotiaita lapsia, joilla on autismin kirjon oireyhtymä. Tutkimuksessa verrattiin eläinavusteista sosiaalisten taitojen harjoitusohjelmaa ja toista sosiaalisten taitojen harjoitusohjelmaa, joka ei ollut eläinavusteinen. Becker ym. toteavat tutkimuksessaan, että eläinavusteinen ohjelmaan osallistuneet lapset osoittivat vähemmän sosiaalisten taitojen puutteita ja rajoittuneita ja toistuvia käyttäytymismalleja. Ohjelmalla oli myös vaikutuksia tunne-elämään, sillä siihen osallistuminen vähensi masentuneisuutta. Tämä voi Beckerin ym. mukaan johtua siitä, että eläin teki sosiaalisista tilanteista miellyttävämpiä lapsille. Eläinavusteiseen ohjelmaan osallistuminen kehitti myös autismin kirjon lasten toisen ihmisen mielen ymmärtämisen taitoja (Becker ym., 2017).

Anderson ja Meints (2016) tutkivat, miten hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen vaikuttaa 5-16-vuotiaiden autismin kirjon lasten sosiaaliseen toimintakykyyn (social functioning). Heidän mukaansa hevosavusteiseen toimintaan osallistumisella voi olla vaikutuksia sosiaalisen toimintakyvyn parantamisessa. Se voi myös kehittää empatiaa autismin kirjon lapsilla ja vähentää sopeutumattomia käyttäytymispiirteitä. Hevosavusteiseen toimintaan osallistumisella ei kuitenkaan ole Andersonin ja Meintsin mukaan merkittäviä parannuksia kommunikaatiossa ja sosialisaatiossa (Anderson & Meints, 2016).

Teos	Becker ym. (2017).
Alkuperäisilmaisu	<i>“participants who received the animal-assisted social skills intervention exhibited fewer social skills deficits overall, fewer restricted and repetitive behaviors, and more typical social communication following the intervention” (s. 319)</i> <i>“incorporating dogs into social skills training programs appears to significantly reduce specific symptoms of depression, including feelings of isolation and ineffectiveness in social interactions” (s. 320)</i>
Pelkistetty ilmaisu	autismin kirjon oppilaat osoittivat vähemmän sosiaalisten taitojen puutteita ja enemmän tyyppillistä sosiaalista kommunikaatiota autismin kirjon oppilaat, jotka osallistuivat eläinavusteiseen interventioon, raportoivat masennuksen tunteiden merkittävää vähenemistä koiran kanssa toimiminen vähentää masennukselle ominaisia oireita, kuten eristäytyneisyyden ja tehottomuuden tunteita sosiaalisessa vuorovaikutuksessa
Aihepiiri	sosiaalisten taitojen ja kommunikaation kehittyminen masentuneisuuden väheneminen
Alaluokka	sosiaalinen tuki ja toimintakyky tunne-elämän tuki
Yläluokka	Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt

Taulukko 1.

Teos	O’Haire ym. (2013).
Alkuperäisilmaisuus	<p>“Taken together, the results suggest that the presence of an animal can facilitate increased positive social interaction for children with ASD.” (s. 8)</p> <p>“Results supported our primary hypothesis that children with ASD would display more social behaviors in the presence of animals. In particular, children with ASD talked more to people, looked more at human faces, and made more tactile contact with humans in the presence of two guinea pigs compared to a selection of toys.” (s. 8)</p> <p>“They also received more social approaches from their TD peers in the presence of animals compared to toys.” (s. 8)</p> <p>“Further, participants with ASD showed more prosocial behaviors, displayed positive affect such as smiling and laughing more often, and displayed less negative affect in the presence of animals compared to toys.” (s. 8)</p>
Pelkistetty ilmaisuus	<p>eläimen läsnäolo voi lisätä positiivista sosiaalista vuorovaikutusta autismin kirjon lapsilla lasten sosiaalinen käyttäytyminen lisääntyi</p> <p>muut lapset lähestyivät enemmän autismin kirjon lapsia sosiaalisissa tilanteissa lapset osoittivat enemmän positiivisia tunnereaktioita eläimen läsnä ollessa leluihin verrattuna, lapset esimerkiksi hymyilivät ja nauroivat enemmän eläinten seurassa, lapset myös osoittivat vähemmän negatiivisia tunteita eläinten läsnä ollessa</p>
Aihepiiri	<p>lisääntynyt sosiaalinen vuorovaikutus ja käyttäytyminen</p> <p>lisääntyneet sosiaaliset aloitteet muilta lapsilta</p> <p>lisääntyneet positiivisten tunteiden ilmaisut ja vähentyneet negatiivisten tunteiden ilmaisut</p>
Alaluokka	<p>sosiaalisen käyttäytymisen lisääntyminen</p> <p>tunne-elämän tuki</p>
Yläluokka	Eläinavusteisen työskentelyn vaikutukset käyttäytymiseen

Taulukko 2.

Taulukoissa 1 ja 2 olen esittänyt, miten olen analyysin toteuttanut, ja miten olen edennyt aineistosta löytyneistä virkkeistä ja virkekokonaisuuksista tutkimuskysymysteni vastauksiin. Taulukon olen toteuttanut Tuomen ja Sarajärven (2018, s. 114–115) laadullisen aineiston aineistolähtöisen sisällönanalyysin prosessin kuvausta mukaillen. Tuomi ja Sarajärvi kuvaavat prosessin Milesin ja Hubermanin vuonna 1994 luomaa kuvausta noudattaen pelkistämisestä ryhmittelyyn ja käsitteiden luomiseen. Taulukoissa 1 ja 2 pelkistäminen on tapahtunut muuttamalla alkuperäisilmaukset pelkistetyiksi ilmauksiksi, joissa olen kääntänyt englanninkieliset ilmaukset suomeksi ja kuvannut ilmaukset omin sanoin pelkistetyksi. Ryhmittelyssä olen edennyt aihepiireistä alaluokkiin, ja käsitteiden luominen on tapahtunut lokeroimalla alaluokat yläluokkiin. Tuomi & Sarajärvi (2018, s. 125) toteavat, että käsitteiden luomisvaiheessa käsitteellistämistä jatketaan niin pitkälle kuin mahdollista. Yläluokat ovat vastaukset kahteen tutkimuskysymykseeni, joten olen käsitteiden luomisprosessin päättänyt siihen.

8 Millaisia hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä on autismin kirjon oireyhtymän oppilaille?

Eläin voi toimia sosiaalisena tukena autismin kirjon lapselle ja edistää sosiaalista toimintakykyä. Pavlides (2008, s. 33) toteaa, että palveluskoira (service dog) voi tarjota autismin kirjon henkilölle sosiaalista tukea ja sosiaalista pääomaa. Pavlides esittää, että kun palveluskoira avustaa henkilöä, jolla on jokin muu vamma kuin autismin kirjon oireyhtymä, sosiaalinen tuki ja kumppanuus ei ole niin keskeisessä asemassa koiralle asetettujen tehtävien suhteen. Pavlides toteaa, että autismin kirjon oireyhtymässä sosiaalisen vaikeudet ovat kuitenkin keskeisessä asemassa, joten palveluskoiran perustavanlaatuinen tehtävä on toimia sosiaalisena tukena autismin kirjon henkilölle. Pavlides toteaa, että palveluskoira voi tehdä sosiaalisista tilanteista mukavampia, ja ikään kuin luoda sosiaalisen kanavan autismin kirjon henkilön ja muiden ihmisten väliselle vuorovaikutukselle. Vuorovaikutuksen keinojen löytäminen ja sosiaalisen hyväksynnän lisääntyminen on hyvin merkityksellistä henkilöille, joilla on autismin kirjon oireyhtymä (Pavlides, 2008, s. 33).

Lanning ym. (2014) toteavat, että hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen vaikuttaa autismin kirjon lasten hyvinvointiin, erityisesti muun muassa sosiaaliseen toimintakykyyn (social functioning). Anderson ja Meints (2016) toteavat myös, että hevosavusteisella toiminnalla voi olla myönteisiä vaikutuksia autismin kirjon lasten sosiaaliseen toimintakykyyn. Myös Latvala-Sillman (2018, s.36–37) toteaa omien kokemustensa olevan linjassa aiempaan tutkimustietoon nähden, joka käsittelee koiran tarjoamaa sosiaalisen interaktion ja kommunikaation tukea. Grandin ym. (2010) toteavat myös, että eläin voi tarjota ystävyyttä ja kumppanuutta henkilöille, jotka muutoin tuntevat olonsa eristäytyneeksi. Joillekin autismin kirjon henkilöille eläin voi tarjota sosiaalista tukea (Grandin ym., 2010).

Beckerin ym. (2017) tutkimuksessa opettajat arvioivat autismin kirjon oppilaiden sosiaalisten taitojen puutteita. Näiden arvioiden perusteella huomattiin, että eläinavusteiseen toimintaan osallistuneet autismin kirjon oppilaat osoittivat vähemmän sosiaalisten taitojen puutteita ja enemmän tyypillistä sosiaalista kommunikaatiota verrattuna verrokkiryhmään, joka ei ollut mukana eläinavusteisessa työskentelyssä. Becker ym. korostavat, että opettajien arviot eläinavusteisen työskentelyn vaikutuksista ovat merkittäviä, koska ne liittyvät juuri niihin käyttäytymisen muutoksiin, joita interventiossa pyrittiin saamaan aikaan, eli esimerkiksi katsekontaktin luomiseen ja asianmukaiseen leikkimiseen muiden kanssa sekä aloitteiden tekemiseen. Becker ym. uskovat, että koirat tekivät sosiaalisesta vuorovaikutuksesta miellyttävämpää. Tämän

vuoksi autismin kirjon lapset olivat sitoutuneempia oppimaan ja harjoittelemaan sosiaalisia taitoja tutkimuksessa (Becker ym., 2017).

Grandinin (2011) mukaan eläin voi tarjota kumppanuutta autismin kirjon henkilölle. Koira lemmikkinä voi myös toimia ”jäänmurtajana” sosiaalisissa tilanteissa. Eläin voi Grandinin mukaan avata usein sosiaalisesti kömpelöiden autismin kirjon henkilöiden sosiaalista vuorovaikutusta. Grandin toteaa myös, että eläin voi olla mukana terapiassa auttamassa autismin kirjon henkilöä avautumaan ja puhumaan ongelmistaan. Grandinin mukaan autismin kirjon oireyhtymässä masennus on yleinen ongelma. Grandin ajattelee, että jos lemmikki voi auttaa ei-autistista henkilöä pärjäämään masennuksen kanssa, se voi auttaa myös autismin kirjon henkilöä (Grandin, 2011).

O’Haire ym. (2014) toteavat, että eläinavusteinen työskentely koulussa kehittää autismin kirjon lasten sosiaalista toimintakykyä. Autismin kirjon lasten opettajat ja vanhemmat raportoivat eläinavusteisen työskentelyn jälkeen lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vähentyneitä sosiaalisista tilanteista vetäytymistä (O’Haire ym., 2014).

Eläin voi tukea tunne-elämässä autismin kirjon lasta. Lanning ym. (2014) toteavat tutkimuksessaan, että hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen vaikuttaa positiivisesti autismin kirjon lapsen yleiseen mielenterveyteen ja itsetuntoon. Latvala-Sillman (2018, s.36) korostaa koiran tukevan autismiluokassa oppilaiden tunnetaitojen säätelyä ja itsehillinnän oppimista. Anderson ja Olson (2006) toteavat, että koiralla on koulussa myönteisiä vaikutuksia niiden oppilaiden tunne-elämään, joilla on vakavia tunne-elämän häiriöitä. Oppilaiden ja koiran välille rakentui yhteys, joka myöhemmin tuki oppilaita tunteidensa tasaamisessa (Anderson & Olson, 2006).

Beckerin ym. (2017) tutkimuksessa autismin kirjon oppilaat, jotka osallistuivat eläinavusteiseen interventioon, raportoivat masennuksen tunteiden merkittävää vähenemistä. Becker ym. toteavat, että koiran kanssa toimiminen vähentää masennukselle ominaisia oireita, kuten eristäytyneisyyden ja tehottomuuden tunteita sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Beckerin ym. mukaan eläinavusteisen työskentelyn positiiviset vaikutukset johtuvat koiran vaikutuksesta autismin kirjon lasten tunnetiloihin (Becker ym., 2017). Myös Grandin ym. (2010) uskovat, että koira voi tarjota autismin kirjon lapselle turvaa ja helpotusta tunne-elämään liittyen.

O’Haire ym. (2013) mukaan autismin kirjon lapset osoittivat enemmän positiivisia tunnereaktioita eläimen läsnä ollessa leluihin verrattuna. Lapset esimerkiksi hymyilivät ja nauroivat

enemmän eläinten seurassa. Lapset myös osoittivat vähemmän negatiivisia tunteita eläinten läsnä ollessa. Eläimet tarjoavat tehokkaampaa ärsykettä, joka rohkaisee positiivisia tunnereaktioita autismin kirjon lapsilla sosiaalisissa tilanteissa verrattuna leluihin (O’Haire ym., 2013).

Pavlidis (2008) toteaa, että palveluskoira tekee autismin kirjon henkilöistä rauhallisempia. Hänen mukaansa autismin kirjon lasten vanhemmat ovat kertoneet, että lapsi on koiran läsnä ollessa rauhallisempi. Autismin kirjon lapsen saamat hermoromahdukset ovat myös helpommin käsiteltävissä, kun koira on läsnä (Pavlidis, 2008, s. 33). Sekä Pavlidis (2008, s. 33), että Latvala-Sillman (2018) toteavat, että eläin rauhoittaa, ja että se voi tukea myös aistitiedon käsittelyssä. Pavlidis (2008, s. 33) uskoo, että koiran rauhoittava vaikutus liittyy sensoriseen integraatioon, eli aistitiedon käsittelyyn.

Myös Latvala-Sillmanin (2018, s. 36) mukaan autismluokassa koira auttaa aistitiedon käsittelyssä siedättämällä lapsia katsekontaktiin, hajuihin, kosketukseen ja ääniin. Latvala-Sillmanin mukaan aistijärjestelmän siedättäminen koiran avulla auttaa kestämään kuormitusta arjessa. Koira saa myös oppilaat rentoutumaan autismluokassa (Latvala-Sillman, 2018, s. 36). Myös Grandin ym. (2010) mainitsevat teoksessaan, että palveluseläin (service animal) voi tarjota autismin kirjon lapselle moniaistista ärsykettä, joka voi auttaa aistitasolla autismin kirjon lasta.

Eläin voi myös kehittää koulussa toimimista ja lisätä motivaatiota koulussa käymistä kohtaan. Lanning ym. (2014) mukaan hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen voi vaikuttaa positiivisesti autismin kirjon oppilaiden toimimiseen koulussa. Hevosavusteiseen toimintaan osallistuneiden autismin kirjon lasten vanhemmat raportoivat lastensa keskittyvän paremmin koulussa ja pysyvän paremmin mukana koulutehtävissä. Sen lisäksi vanhemmat raportoivan lapsen koulunkäynnin olevan parempaa (Lanning ym., 2014). Myös Latvala-Sillman (2018, s. 36) toteaa, että oppitunnilla koira voi auttaa lisäämään kiinnostusta oppiaineessa sekä toimia motivaatorina. Koira voi myös auttaa autismin kirjon oppilaita keskittymään ja työskentelemään paremmin koulussa (Latvala-Sillman, 2018, s. 36).

O’Haire ym. (2014) esittävät tutkimuksessaan, että eläinavusteinen työskentely koulussa voi lisätä autismin kirjon oppilaiden kiinnostusta koulunkäyntiin. O’Hairen ym. tutkimukseen osallistuneiden lasten vanhemmista puolet raportoivat, että heidän lapsensa osoitti kasvanutta kiinnostusta koulunkäyntiin silloin, kun eläimet ovat siellä. Luokassa oli kaksi marsua tutkimuksen toteutuksen aikana. Tutkijat uskovat, että marsut paransivat luokan ilmapiiriä, jonka vuoksi oppilaiden motivaatio käydä koulua kasvoi (O’Haire ym., 2014).

9 Voiko eläinavusteinen työskentely vaikuttaa käyttäytymiseen autismin kirjon oireyhtymän oppilailla?

Aineisto osoitti, että eläinavusteinen työskentely voi vaikuttaa käyttäytymiseen. Se voi lisätä sosiaalista käyttäytymistä autismin kirjon lapsilla. O’Haire ym. (2013) toteavat, että autismin kirjon lapset esittävät enemmän sosiaalista käyttäytymistä eläinten läsnä ollessa verrattuna leluihin. Eläinten seurassa lapset katsoivat enemmän ihmisiä kasvoihin, koskettivat enemmän ihmisiä ja puhuivat ihmisille enemmän. Autismin kirjon lapset saivat myös enemmän huomiota muilta lapsilta eläinten seurassa. Sen lisäksi autismin kirjon lapset osoittivat enemmän prososiaalista käyttäytymistä. O’Haire ym. lisäävät myös, että lapset lähestyivät aikuisia enemmän eläinten läsnä ollessa. Lapset lähestyivät aikuisia esimerkiksi puhumalla heille ja katsomalla heitä kasvoihin. O’Haire ym. ovatkin sitä mieltä, että eläimen avulla voidaan luoda yhteys ja edistää vuorovaikutusta autismin kirjon lapsen ja aikuisen, kuten opettajan tai terapeutin, välillä. Lisääntynyt sosiaalinen käyttäytyminen voi selittyä sillä, miten eläimen läsnäolo rentouttaa ihmistä (O’Haire ym., 2013).

Myös O’Haire ym. (2014) toteavat, että eläinavusteinen työskentely koulussa voi lisätä autismin kirjon oppilaiden sosiaalista käyttäytymistä. O’Haire ym. mukaan sekä vanhemmat, että opettajat huomasivat lasten käytöksessä positiivisia muutoksia eläinavusteisen työskentelyn jälkeen. O’Haire ym. uskovat, että positiiviset muutokset johtuvat siitä, että eläimen läsnäolo helpottaa ihmisten välistä sosiaalista vuorovaikutusta. Positiivinen muutos voi myös johtua siitä, että eläin voi tarjota tukea stressaavissa sosiaalisissa tilanteissa (O’Haire ym., 2014).

Eläinavusteinen työskentely voi auttaa keskittymään (Latvala-Sillman, 2018, s. 36; Lanning ym. 2014). Lanning ym. (2014) toteavat tutkimuksessaan, että hevosavusteiseen toimintaan osallistuneet autismin kirjon lapset keskittyvät paremmin koulussa. Myös Latvala-Sillmanin (2018, s. 36) mukaan koira auttaa oppilaita keskittymään autismiluokassa.

Eläinavusteisen työskentelyn avulla käyttäytyminen voi parantua yleisestikin (Lanning ym., 2014; Anderson & Olson, 2006), mutta erityisesti Anderson ja Olson korostivat esimerkiksi aggressiivisen käyttäytymisen vähenemistä ja empatiakyvyn lisääntymistä eläimen läsnä ollessa. Oppilaiden luoma yhteys koiraan auttoi oppilaiden käyttäytymisen hallinnassa, koska heille oli kehittynyt parempi käsitys itsestään, omista tunnereaktioiden laukaisijoistaan ja keinoistaan selvittää omia tunne-elämän vaikeuksiaan (Anderson & Olson, 2006). Lanning ym.

(2014) toteavat tutkimuksessaan, että hevosavusteiseen toimintaan osallistuneiden autismin kirjjon lasten vanhemmat raportoivat lastensa yleisen käyttäytymisen parantuneen, kun heiltä kysyttiin, miten usein lapsi valehtelee, huijaa tai riitelee, ja miten usein lapsella on vaikeuksia keskittyä.

Eläinavusteinen työskentely voi vähentää rajoittuneita ja toistuvia käyttäytymismalleja (Becker ym., 2017). Anderson ja Meints (2016) ovat todenneet hevosavusteisen toiminnan vähentävän sopeutumattomia käyttäytymispiirteitä. Hevosavusteinen toiminta voi kehittää empatiakykyä autismin kirjjon lapsilla (Anderson & Meints, 2016).

10 Pohdinta

10.1 Tutkielman tulokset

Vastauksena ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni ”Millaisia hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä on peruskouluikäisille autismin kirjon oppilaille?” tutkielmani aineistolähtöisen sisällönanalyysin tulokset osoittivat, että eläin voi toimia sosiaalisena tukena autismin kirjon lapselle ja eläinavusteinen työskentely voi edistää autismin kirjon oppilaan sosiaalista toimintakykyä (Pavlidis, 2008, s. 33; Grandin, 2011; Grandin ym., 2010; O’Haire ym., 2014; Lanning ym., 2014; Latvala-Sillman, 2018, s. 36–37; Anderson & Meints, 2016; Becker ym., 2017). Tekemäni integroivan kirjallisuuskatsauksen tulokset ovat linjassa aiemman tutkimustiedon kanssa, joka on muun muassa osoittanut, että eläinavusteisen työskentelyn on todettu vaikuttavan sosiaaliseen toimintakykyyn ja vuorovaikutukseen (Beetz ym., 2012; Brelsford ym., 2017).

Tutkielmani aineistossa useat teokset nostivat esiin eläinavusteisen työskentelyn hyötyihin liittyen, että eläimellä voi olla positiivisia vaikutuksia autismin kirjon oppilaan tunne-elämään (O’Haire ym., 2013; Lanning ym., 2014; Anderson & Olson, 2006; Latvala-Sillman, 2018, s. 36; Becker ym., 2017). Sen lisäksi aineistoni osoitti, että eläin rauhoittaa ihmistä ja tukee autismin kirjon oppilasta aistitiedon käsittelyssä (Pavlidis, 2008, s. 33; Latvala-Sillman, 2018, s. 36; Grandin, 2011). Myös aiemmat tutkimukset osoittavat samankaltaisia, tunne-elämään ja mielenterveyteen sekä rauhallisuuteen liittyviä hyötyjä eläinavusteisesta työskentelystä. Aiemmat tutkimukset aiheesta osoittavat, että eläinavusteinen työskentely vaikuttaa positiivisesti ahdistuneisuuteen ja rauhallisuuteen (Friesen 2009; Beetz ym., 2012). Eläinavusteisella työskentelyllä on aiempien tutkimusten mukaan myös vaikutusta mielialaan (Beetz ym., 2012) sekä fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin (O’Haire, 2010; Sandt, 2019; Beetz ym., 2012).

Toisessa tutkimuskysymyksessäni esitän ”Voiko eläinavusteinen työskentely vaikuttaa peruskouluikäisen autismin kirjon oppilaan käyttäytymiseen?”. Tutkielmani tulokset osoittavat, että eläinavusteisen työskentelyn avulla voidaan vaikuttaa autismin kirjon oppilaan käyttäytymiseen, sillä se voi lisätä sosiaalista käyttäytymistä autismin kirjon lapsilla (O’Haire, 2014; O’Haire ym., 2013), vähentää aggressiivista käyttäytymistä (Anderson & Olson, 2006) ja parantaa käyttäytymistä yleisesti (Lanning, 2014). Sen lisäksi tutkielmassani nousi esiin, että eläinavusteinen työskentely voi vähentää autismin kirjon oppilaan sopeutumattomia käyttäytymispiirteitä (Anderson & Meints, 2016) ja rajoittuneita ja toistuvia käyttäytymismalleja (Becker ym., 2017).

Nämä edellä mainitsemani tulokset ovat linjassa aiemman tutkimustiedon kanssa, joka on muun muassa osoittanut, että eläinavusteinen työskentely voi parantaa sosiaalista toimintakykyä ja sosiaalisia taitoja, sekä vähentää ongelmakäyttäytymistä ja lisätä sosiaalista käyttäytymistä (O’Haire, 2013). Sen lisäksi on myös todettu, että eläinavusteinen työskentelyn hyödyt näkyvät käyttäytymisen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen alueilla, ja eläinavusteinen työskentely vaikuttaa kognitiiviseen ja sosioemotionaaliseen käyttäytymiseen (Brelsford ym, 2017). Ihmisen ja eläimen välisen vuorovaikutuksen on todettu lisäävän sosiaalista toimintakykyä ja vuorovaikutusta lapsilla ja aikuisilla (Beetz ym., 2012).

Kymmenestä aineistoni teoksesta kaksi osoitti, että eläin voi auttaa oppilasta keskittymään koulussa (Latvala-Sillman, 2018, s. 36; Lanning ym. 2014). Myös ensimmäisen tutkimuskysymyksen tuloksissa nousi esiin eläinavusteisen työskentelyn vaikutus koulussa toimimiseen. Tekevässäni aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä kolme teosta osoitti, että eläinavusteinen työskentely voi myös kehittää koulussa toimimista ja lisätä motivaatiota koulussa käymistä kohtaan (Lanning, 2014; O’Haire ym., 2014, Latvala-Sillman, 2018, s. 36). Aiempi tutkimus ei vahvasti osoita täysin samankaltaisia tuloksia, mutta Sandt (2019) toteaa, että eläinavusteinen työskentely vaikuttaa ihmisen henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin ja tukee myös vammaisten oppilaiden akateemista ja toiminnallista suorituskykyä. Aihetta ei ole laajemmin käsitelty aiemmissä tutkimuksissa, mutta en silti voi ohittaa näitä tuloksia, sillä uskon, että aihe voisi vaatia jatkotutkimusta. Tämä voisi esimerkiksi olla lähtökohta pro gradu -tutkielmalleni.

Koska eläinavusteisen työskentelyn on todettu vaikuttavan käyttäytymiseen, ja autismin kirjon yksi haasteista on todettu olevan käyttäytymisen haasteet (Kerola ym, 2009; Horner ym., 2002), uskon, että eläinavusteinen työskentely voi olla apuna peruskouluikäisten autismin kirjon oppilaiden käyttäytymisen haasteissa. Käyttäytymisen haasteiden lisäksi autismin kirjon henkilöillä on pulmia sosiaalisissa taidoissa ja kommunikaatiossa (Kerola ym., 2009; Autismiliitto, n.d.; Loukusa, 2018). Tutkielmani osoitti, että eläinavusteinen työskentely ei vain edistä autismin kirjon oppilaan sosiaalista toimintakykyä, vaan voi myös lisätä sosiaalista käyttäytymistä. Näiden edellä mainittujen seikkojen totean, että eläinavusteinen työskentely voi tukea autismin kirjon lapsen vaikeuksissa.

10.2 Eläinavusteinen työskentely kasvatuksellisen kuntoutuksen keinona

Kerola ym. (2017, s. 53) ovat teoksessaan määritelleet kasvatuksellisen kuntoutuksen keinoja kohdata haastavaa käyttäytymistä. Kasvatuksellisella kuntoutuksella pyritään heidän mukaansa

hallitsemaan ja tyrehdyttämään haastavaa käyttäytymistä. Heidän määrittelemillään keinoilla voidaan saada aikaan muutos (Kerola ym., 2017, s. 53).

Kerolan ym. (2017, s. 66–79) mukaan tunnetaitojen harjoittelusta on hyötyä haastavassa käyttäytymisessä, sillä haastavan käyttäytymisen taustalla voi vaikuttaa vaikeus ilmaista omia tunteitaan. Kerola ym. uskovat, että haastavaan käyttäytymiseen voidaan vaikuttaa, kun huomioidaan yksilön aistitoimintojen erilaisuus. Kerolan ym. mukaan aistitoimintojen erilaisuutta voidaan huomioida esimerkiksi pyrkimällä siedättämään henkilöä erilaisille hajuille ja mauille. Kerola ym. toteavat, että rentoutumisen opettelulla voidaan myös vaikuttaa haastavaan käyttäytymiseen, sillä rentoutuminen on stressin vastakohta. Henkilö, joka käyttäytyy haastavasti, on jatkuvassa stressitilassa, jolloin hänen kapasiteettinsa toimia asianmukaisesti kommunikoiden ja käyttäytyen on rajoittunut (Kerola ym., 2017, s. 66–79).

Kerola ym. (2017, s. 18, 85–88) toteavat, että kommunikoinnin kehittäminen voi auttaa ehkäisemään haastavaa käyttäytymistä. Haastava käyttäytyminen on Kerolan ym. mukaan käyttäytymisen vastaanottajan haastamista. Käyttäytymisellä pyritään heidän mukaansa viestittämään jotain, sillä haastava käyttäytyminenkin, kuten huutaminen, lyöminen tai pureminen, voi olla kommunikaatiota. Haastavaan käyttäytymiseen liittyy Kerolan ym. mukaan sekä ymmärtämisen että tuottamisen pulmia, jotka ovat molemminpuolisia. Haastavasti käyttäytyvä henkilö ei Kerolan ym. mukaan ymmärrä muita, eivätkä muut ymmärrä häntä. Usein haastava käyttäytyminen voi johtua siitä, ettei henkilö ymmärrä sosiaalisia tilanteita (Kerola ym., 2017, s. 18, 85–88).

Näiden edellä mainittujen Kerolan ym. (2017) ajatusten hyödyntäminen omien tutkimustulosteni tulkinnassa osoittaa, että eläinavusteinen työskentely voisi auttaa haastavan käyttäytymisen ehkäisemisessä, sillä eläinavusteinen työskentely voi auttaa siedättämään aistimuksille (Pavlidis, 2008, s. 33; Latvala-Sillman, 2018, s.3 6), rauhoittaa (Pavlidis, 2008; Latvala-Sillman, 2018, s. 36) ja lisätä sosiaalista käyttäytymistä (Latvala-Sillman, 2018, s. 36–37; O'Haire ym., 2013). Kerolan ym. (2017) näkemystä hyödyntäen, eläinavusteisen työskentelyn voitaisiin siis ajatella toimivan sopivana keinona kohdata ja kuntouttaa haastavaa käyttäytymistä.

10.3 Tutkielman eettisyys

Tuomi ja Sarajärvi (2018, s. 149–151) toteavat, että tutkimuksen eettisyys liittyy tutkimuksen sisäiseen johdonmukaisuuteen. Sen lisäksi eettisyyteen liittyy Tuomen ja Sarajärven mukaan

argumentaatio, kuten se, millaisia lähteitä tutkimuksessa on käytetty ja miten niitä on käytetty. Tuomi ja Sarajärvi toteavat, että eettinen kestävyys tutkimuksessa koskee tutkimuksen laatua, johon liittyy se, onko tutkija valinnut sopivan tutkimusasetelman ja toteuttanut raportoinnin tutkimuksessaan hyvin. Tutkijan vastuulla on, että hän noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 149–151).

Hyvään tieteelliseen käytäntöön (Tutkimuseettinen lautakunta [TENK], 2012) liittyy useita tekijöitä, joita tutkijan tulee ottaa huomioon. Tutkijan tulee huomioida toisen tutkijoiden tekemän työn kunnioitus lähdeviitteiden merkinnässä sekä toimia rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti niin tehdessään tutkimusta kuin tallentaessaan ja esittäessään tutkimuksensa tuloksia. Tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmien tulee olla tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä (TENK, 2012).

Tässä kandidaatin tutkielmassa olen kiinnittänyt erityistä huomiota tieteelliseen kirjoitustapaan. Tutkimuksen raportoinnin olen pyrkinyt toteuttamaan kaikilta osin rehellisesti, huolellisesti ja niin selkeästi kuin osaan. Olen toteuttanut lähdeviitteiden merkinnän ja lähdeluettelon laatimisen tuoreimpien saamieni ohjeiden mukaan. Lähdekirjallisuuden hankinnassa olen arvioinut lähteiden luotettavuutta niiden iän perusteella, sekä sen mukaan, ovatko ne vertaisarvioituja. Tutkielmaani olen pyrkinyt valitsemaan mahdollisuuksien mukaan vain vertaisarvioituja ja alle 10 vuotta vanhoja tieteellisiä tekstejä. Aineistossani on kuitenkin valintakriteereistäni poiketen kaksi yli kymmenen vuotta vanhaa teosta, joiden käyttäminen voi vaikuttaa tutkielmani luotettavuuteen.

Aineoston hankinnan ja analysoinnin menetelmät olen valinnut sen mukaan, mikä menetelmä sopii parhaiten omaan tutkielmaani. Integroiva kirjallisuuskatsaus on sopiva menetelmä aiheeseeni nähden. Aiheeni on verrattain vähän tutkittu, ja integroivan kirjallisuuskatsauksen avulla pystyin luomaan aiheesta riittävän tarkan kuvauksen tiukkaan rajatun aineiston avulla sen sijaan, että olisin luonut yleiskatsauksen aiheesta hyödyntäen narratiivista kirjallisuuskatsausta menetelmänäni. Menetelmiä olen hyödyntänyt parhaan osaamiseni mukaisesti ja huolellisesti.

Tuomi ja Sarajärvi (2018, s. 163–164) toteavat, että laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa arvioidaan tutkimusta kokonaisuutena. Tuomen ja Sarajärven mukaan tutkijan tulee mahdollistaa lukijalle selitys siitä, miten aineisto on koottu ja analysoitu. Kaiken tekemisen yksityiskohtainen raportointi auttaa ymmärtämään tutkimustuloksia (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 163–164). Tämän tutkielman rakenteeseen olen kiinnittänyt erityistä huomiota. Olen esimer-

kiksi käyttänyt mallina muita kirjallisuuskatsauksia ja apuna saamiani ohjeita liittyen kandidaatin tutkielman rakentamiseen. Aineiston keräämisen ja analysoinnin olen raportoinut niin tarkasti ja selvästi kuin osaan. Sisällön analyysin kuvauksen yksinkertaistamiseksi olen koonnut taulukon analyysistä.

10.4 Onko eläimen tuominen kouluun eettistä?

Baumgartner ja Cho (2014) toteavat, että eläimen käyttö luokassa on suosittu tapa opastaa oppilaita, joilla on erityisiä sosiaalisia, emotionaalisia tai käyttäytymiseen liittyviä tarpeita, ja heidän mukaansa eläimen läsnäolo voi tehostaa oppimisympäristöä. He ohjeistavat tutkimuksessaan, miten opettaja voi valmistautua eläinavusteiseen työskentelyyn. Heidän mukaansa on kuusi asiaa, joita tulee ottaa huomioon silloin, kun aikoo hyödyntää eläinavusteisuutta koulussa. Baumgartner ja Cho ohjeistavat, että eläinavusteista toimintaa varten täytyy olla oppilaiden vanhempien lupa, sekä opettajalla selvillä toiminnan syyt, hyödyt, tehokkuus ja tavoitteet. On myös oltava tavoitteet sille, miksi eläimen pitää olla luokassa, ja määriteltynä suunnitelma ja selkeät tavoitteet toiminnalle. Baumgartner ja Cho lisäävät, että on tehtävä valinta siitä, mikä eläin otetaan luokkaan. Sen lisäksi heidän mukaansa on tehtävä selväksi eläimen ja ihmisten turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät menetelmät. Lopuksi he lisäävät, että opettajan tulee pitää kirjaa oppilaiden eläinavusteiseen toimintaan liittyvästä kehityksestä (Baumgartner & Cho, 2014).

Tavoitteenani on jatkaa tutkielmaani myös pro gradu -tutkielmassa. Vaikka aiempi tutkimus korosti eläinavusteisen työskentelyn sosiaalista hyötyä, tahtoisin mahdollisesti painottaa pro graduani johonkin toiseen, vähemmän tutkittuun aiheeseen. Eläimen positiivisesta vaikutuksesta ihmisen mielialaan ei ole tehty tarpeeksi tutkimuksia, ja tällaisille tutkimuksille olisi taatusti tarvetta (O’Haire ym., 2013). Voisi olla mielenkiintoista tutkia sitä, miten eläinavusteinen työskentely luokassa koulupäivän aikana vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mielialaan. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi haastatteluna tai havainnoimalla.

Aihe voisi myös liittyä esimerkiksi tarkkavaisuuden tukemiseen tai eläimen oppilaita rauhoittavaan ominaisuuteen. Voisin mahdollisesti havainnoida luokkaa, jossa hyödynnetään eläinavusteista työskentelyä. Voisin havainnoinnissani keskittyä esimerkiksi tarkastelemaan oppilaiden tarkkaavaisuuden säätelyä eläimen läsnä ollessa tai eläimen avustuksella. Oman tutkielmani tulokset osoittivat myös, että eläinavusteinen työskentely voisi vaikuttaa koulumotiivaatioon ja keskittymiseen. Tätä näkökulmaa ei laajemmin ilmennyt aiemmissä tutkimuksissa,

joten tässä voisi olla hyvä aihe jatkotutkimukselle. Tärkeä näkökulma voisi mielestäni myös olla oppilaiden omat käsitykset liittyen eläinavusteiseen työskentelyyn koulussa. Mielenkiintoista voisi myös olla eläinavusteisen työskentelyn tutkiminen toisella asteella, esimerkiksi lukiossa tai ammattikoulussa. Pro gradussa tutkielman jatkamiselle olisi siis monia mahdollisia näkökulmia.

11 Johtopäätökset

Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt peruskouluikäisille autismin kirjon oppilaille ovat sosiaalinen tuki ja sosiaalisen toimintakyvyn edistäminen sekä positiiviset vaikutukset tunne-elämään, rauhallisuuteen ja aistitiedon käsittelyyn. Eläinavusteinen työskentely voi vaikuttaa peruskouluikäisen autismin kirjon oppilaan käyttäytymiseen lisäämällä sosiaalista käyttäytymistä sekä vähentämällä aggressiivisuutta. Jatkotutkimuksen tarpeessa ovat tutkielmani tulokset, jotka osoittivat, että eläinavusteisella työskentelyllä voi olla vaikutuksia koulumotivaatioon, koulussa toimimiseen ja keskittymiseen.

Lähteet

- Ahonen, L. (2017). *Haastavat kasvatustilanteet: Lämpimän vuorovaikutuksen käsikirja*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Anderson, K. & Olson, M. (2006). *The value of a dog in a classroom of children with severe emotional disorders*. *Anthro-zoös*, 19(1), 35–49. <https://doi.org/10.2752/089279306785593919>
- Anderson, S. & Meints, K. (2016). *Brief report: The effects of equine-assisted activities on the social functioning in children and adolescents with autism spectrum disorder*. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 46(10), 3344–3352. <https://doi.org/10.1007/s10803-016-2869-3>
- Animal Assisted Intervention International. (n.d.). Animal Assisted Intervention. Haettu osoitteesta <https://aai-int.org/aai/animal-assisted-intervention/>.
- Autismiliitto. (n.d.). Autismin kirjo – mistä on kysymys? Haettu osoitteesta <https://www.autismiliitto.fi/autismikirjo>
- Baumgartner, E. & Cho, J. (2014) *Animal-assisted activities for students with disabilities: obtaining stakeholders' approval and planning Strategies for teachers*. *Childhood Education*, 90(4), 281–290. <https://doi.org/10.1080/00094056.2014.936221>
- Becker, J. L., Rogers, E. C. & Burrows, B. (2017). *Animal-assisted social skills training for children with autism spectrum disorders*. *Anthrozoös*, 30(2), 307–326. <https://doi.org/10.1080/08927936.2017.1311055>
- Beetz, A., Uvnäs-Moberg, K., Julius, H., & Kotrschal, K. (2012). *Psychosocial and psychophysiological effects of human-animal interactions: the possible role of oxytocin*. *Frontiers in psychology*, 3, 234. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00234>
- Brelsford, V., Meints, K., Gee, N. ja Pfeffer, K. (2017). *Animal-assisted interventions in the classroom - a systematic review*. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(7), 669. <https://doi.org/10.3390/ijerph14070669>
- Castrén, M. (2019). Diagnostiikan perusta nykykäytännön mukaan. Teoksessa T. Timonen, M. Castrén & M. Ärölä-Dithapo. (2019). *Autismikirjo: Tausta, diagnostiikka ja tutkimus*. (s. 42–48). Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Grandin, T. (2011). The roles that animals can play with individuals with autism. Teoksessa P. D., McCardle. (2011). *Animals in Our Lives: Human-animal interaction in family, community, and therapeutic settings*. (s. 183–195). Baltimore, Md.: Paul H. Brookes.

- Grandin, T., Fine, A. H. & Bowers, C. M. (2010). The use of therapy animals with individuals with autism spectrum disorders. Teoksessa A. H., Fine. (2010). *Handbook on animal-assisted therapy: Theoretical foundations and guidelines for practice* (3rd ed.). (s. 247–264). Amsterdam; Boston: Elsevier Academic Press.
- Friesen, L. (2010). *Exploring animal-assisted programs with children in school and therapeutic contexts*. *Early Childhood Education Journal*, 37(4), 261–267. <http://dx.doi.org/10.1007/s10643-009->
- Horner, R. H., E. G., Strain, P. S., Todd, A. W. & Reed, H. K. (2002). *Problem behavior interventions for young children with autism: A research synthesis*. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 32(5), 423–46. <https://doi.org/10.1023/A:1020593922901>
- Ikonen, O. & Suomi, A. (1998). Autismi: Esiintyvyys ja käyttäytyminen. Teoksessa O. Ikonen (toim.), *Autismi: Teoriasta käytäntöön* (s. 53–72). Jyväskylä: Atena.
- Ikäheimo, K. (2013). *Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa* (1. painos.). Helsinki: Solution Models House.
- Kahilaniemi, E. & Kahilaniemi, J. (2016). *Eläinavusteinen interventio: Asiakkaan toiminnallisuuden tukeminen koira-avusteisin menetelmin* (1. painos.). Terälahti: Voimatassu.
- Kennedy, G. (1998). Käyttäytymisongelmien positiivinen kohtaaminen. Teoksessa O. Ikonen (toim.), *Autismi: Teoriasta käytäntöön* (s. 206–228). Jyväskylä: Atena.
- Kerola, K., Kujanpää, S. & Timonen, T. (2009). *Autismin kirjo ja kuntoutus*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kerola, K., Sipilä, A. & Kallio, A. (2017). *Haastava käyttäytyminen: Muutoksen mahdollisuuksia*. Jyväskylä: Valteri-koulu.
- Lanning, B. A., Baier, M. E. M., Ivey-Hatz, J., Krenek, N., & Tubbs, J. D. (2014). *Effects of equine assisted activities on autism spectrum disorder*. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 44(8), 1897–1907. <https://doi.org/10.1007/s10803-014-2062-5>
- Latvala-Sillman, P. & Anundi, E. (2018). *Työparina koira: Koira sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden työssä* (1. painos.). Kuggom: Sanasilta Oy.
- Loukusa, S. (2018). *Sosiaalisen kommunikaation piirteet autismikirjon henkilöillä*. Autismi- ja Aspergerliitto ry.
- Metsämuuronen, J. (2003). *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä* (2. uud. painos.). Helsinki: International Methelp.
- O'Haire, M. E. (2013). *Animal-assisted intervention for autism spectrum disorder: A systematic literature review*. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 43(7), 1606–1622. <http://dx.doi.org/10.1007/s10803-012>

- O’Haire, M. (2010). *Companion animals and human health: Benefits, challenges, and the road ahead*. *Journal of Veterinary Behavior*, 5(5), 226–234. <http://dx.doi.org/10.20506/rst.37.1.2741>
- O’Haire, M. E., McKenzie, S. J., Beck, A. M. & Slaughter, V. (2013). *Social behaviors increase in children with autism in the presence of animals compared to toys*. *PLOS ONE*, 8(2), e57010. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0057010>
- O’Haire, M., McKenzie, S., McCune, S. & Slaughter, V. (2014). *Effects of classroom animal-assisted activities on social functioning in children with autism spectrum disorder*. *Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 20(3), 162–168. <https://doi.org/10.1089/acm.2013.0165>
- Opetushallitus. (n.d.). Mitä on perusopetus? Haettu osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-perusopetus>
- Pavlidis, M. (2008). *Animal-assisted interventions for individuals with autism*. London: Jessica Kingsley Publishers. Haettu osoitteesta <http://pc124152.oulu.fi:8080/login?url>
- Salminen, A. (2011). *Mikä kirjallisuuskatsaus? : Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin*. Vaasa: Vaasan yliopisto.
- Sandt, D. (2019). *Effective implementation of animal assisted education interventions in the inclusive early childhood education classroom*. *Early Childhood Education Journal*, 48(1), 103–115. <https://doi.org/10.1007/s10643-019-01000-z>
- Snyder, H. (2019). *Literature review as a research methodology: An overview and guidelines*. *Journal of business research*, 104, 333–339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>
- Takala, M., Kontu, E., Pirttimaa, R., Hausstätter, R. S. & Kjälman, I. (2016). *Erytyispedagogiikka ja kouluikä*. Helsinki: Gaudeamus.
- Timonen, T. (2019a). Autismikirjo ja mielen teoria. Teoksessa T. Timonen, M. Castrén & M. Ärölä-Dithapo. (2019). *Autismikirjo: Tausta, diagnostiikka ja tutkimus*. (s. 101–108). Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Timonen, T. (2019b). Autismissa esiintyvät ongelmakokonaisuudet. Teoksessa T. Timonen, M. Castrén & M. Ärölä-Dithapo. (2019). *Autismikirjo: Tausta, diagnostiikka ja tutkimus*. (s. 66–73). Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettinen lautakunta. (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Haettu osoitteesta <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/HTK-ohje-2012>

World Health Organization. (7.11.2019). Autism spectrum disorders. Haettu osoitteesta <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/autism-spectrum-disorders>

Liite 1 / Aineistolähtöisen sisällönanalyysin taulukko (tehty teoksen Tuomi ja Sarajärvi (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi pohjalta)

Teos	Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Aihepiirit/Teema	Alaluokka	Yläluokka
Tieteellinen artikkeli Anderson, S. & Meints, K. (2016). Brief Report: The Effects of Equine-Assisted Activities on the Social Functioning in Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorder.	<p><i>“The results of this study suggest that EAA may have an effect on improving aspects of social functioning in children and adolescents with ASD” (s.3349)</i></p> <p><i>“Findings demonstrated that there was a positive reduction in maladaptive behaviour traits and an improvement in empathising” (s.3349)</i></p>	<p>hevosavusteinen toiminta voi vaikuttaa sosiaalisen toimintakykyyn positiivisesti autismin kirjon lapsilla</p> <p>hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen vähentää sopeutumattomia käyttäytymispiirteitä</p> <p>hevosavusteiseen toimintaan osallistuminen kehittää empatiakykyä</p>	<p>sosiaalisen toimintakyvyn paraneminen</p> <p>käyttäytymisen paraneminen</p> <p>empatiakyvyn kehittyminen</p>	<p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p> <p>käyttäytyminen</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn hyödyt</p> <p>Eläinavusteisen työskenteilyn vaikutukset käyttäytymiseen</p>
Tieteellinen tutkimusartikkeli Anderson, K. & Olson, M. (2006). The Value of a Dog in a Classroom of Children with Severe Emotional Disorders.	<p><i>“a dog, placed in a self-contained educational setting for students with severe emotional disorders, had positive emotional effects on all six of the students” (s. 47)</i></p> <p><i>“Matt, Emma, and Ben were helped in de-escalating their aggressive behaviors through dog-related humor” (s. 47)</i></p> <p><i>“The students’ relationships with the dog were instrumental in effectively managing their behaviors in that they seemed to have a greater sense of self and an increased understanding of their emotional triggers and ways in which to solve their emotional difficulties” (s. 47)</i></p> <p><i>“integration of the dog into this self-contained setting for students with severe emotional disorders provided</i></p>	<p>koira tukee tunne-elämässä oppilaita, joilla on vakava tunne-elämän häiriö</p> <p>vähentää aggressiivista käyttäytymistä</p> <p>Oppilaiden luoma yhteys koiraan auttoi oppilaiden käyttäytymisen hallinnassa, koska heille oli kehittynyt parempi käsitys itsestään, omista tunnereaktioiden laukaisijoistaan ja keinos-taan selvittää omia tunne-elämän vaikeuksiaan</p> <p>opetti empatiaa, vastuunottamista ja arvostusta</p>	<p>tunne-elämän tuki</p> <p>aggressiivisen käyttäytymisen väheneminen</p> <p>tunnetaitojen ja oman itsen tuntemisen kehittyminen</p> <p>empatiakyvyn kehittyminen</p>	<p>tunne-elämän tuki</p> <p>yleinen käyttäytyminen</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn hyödyt</p> <p>Eläinavusteisen työskenteilyn vaikutukset käyttäytymiseen</p>

	<p><i>each one with lessons in respect, responsibility, and empathy'' (s. 47)</i></p> <p><i>''the dog's role in this study was an immensely important factor in students' improved behavioral control, sense of self, and demonstrations of respect, responsibility and empathy in their relationships with peers'' (s. 47)</i></p>				
<p>Tieteellinen tutkimusartikkeli Becker, J. L., Rogers, E. C. & Burrows, B. (2017). Animal-assisted Social Skills Training for Children with Autism Spectrum Disorders.</p>	<p><i>''participants who received the animal-assisted social skills intervention exhibited fewer social skills deficits overall, fewer restricted and repetitive behaviors, and more typical social communication following the intervention'' (s. 319)</i></p> <p><i>''incorporating dogs into social skills training programs appears to significantly reduce specific symptoms of depression, including feelings of isolation and ineffectiveness in social interactions'' (s. 320)</i></p>	<p>autismin kirjon oppilaat osoittivat vähemmän sosiaalisten taitojen puutteita ja enemmän tyypillistä sosiaalista kommunikaatiota</p> <p>autismin kirjon oppilaat, jotka osallistuivat eläinavusteiseen interventioon, raportoivat masennuksen tunteiden merkittävää vähenemistä</p> <p>koiran kanssa toimiminen vähentää masennukselle ominaisia oireita, kuten eristäytyneisyyden ja tehottomuuden tunteita sosiaalisessa vuorovaikutuksessa</p>	<p>sosiaalisten taitojen ja kommunikaation kehittyminen</p> <p>masentuneisuuden väheneminen</p>	<p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p> <p>tunne-elämän tuki</p>	<p>Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt</p>
<p>Artikkeli Grandin, T., Fine, A. H. & Bowers, C. M. (2010). The use of therapy animals with individuals with autism spectrum disorders. Teoksessa A. H., Fine. (2010). Handbook on animal-assisted therapy: Theoretical foundations and guidelines for practice (3rd ed.). (s. 247–264).</p>	<p><i>''the service animal can provide emotional comfort and safety for the child, as well as serving as a transitional multi-sensory stimulus which can aid in the sensory and affective levels of the ASD children'' (s. 257)</i></p> <p><i>''perhaps one of the greatest benefits has been how the animals have supported companionship and</i></p>	<p>koira voi tarjota autismin kirjon lapselle turvaa ja helpotusta tunne-elämään liittyen</p> <p>palveluseläin voi tarjota autismin kirjon lapselle moniaistista ärsykettä, joka voi auttaa aistitasolla autismin kirjon lasta</p> <p>eläin voi tarjota ystävyyttä ja kumppanuutta henkilöille, jotka muutoin tuntevat</p>	<p>helpotus tunne-elämään</p> <p>Aistiärsykkeiden tarjoaminen</p> <p>ystävyyttä&kumppanuus</p> <p>sosiaalinen tuki</p>	<p>tunne-elämän tuki</p> <p>aistitiedon käsittely</p> <p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p>	<p>Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt</p>

	<p><i>friendship in the lives of people who have felt very isolated and lonely'' (s. 255)</i></p> <p><i>''it is clear that for some persons with ASD, animals can provide strong social supports both as companions and as service animals'' (s. 262)</i></p>	<p>olonsa eristäytyneeksi</p> <p>joillekin autismin kirjon henkilöille eläin voi tarjota sosiaalista tukea</p>			
<p>Artikkeli Grandin, T. (2011). The Roles that Animals can Play with Individuals with Autism. Teoksessa P. D., McCardle. (2011). Animals in Our Lives: Human-animal interaction in family, community, and therapeutic settings. (s. 183–195).</p>	<p><i>''A pet dog provides companionship and serves as a social icebreaker. Pets offer these same beneficial effects for people who do not have autism. Depression is often a problem in higher functioning individuals with autism. If a pet can help a depressed nonautistic person cope, it may also help a depressed person with autism.''</i> (s. 190–191)</p> <p><i>''In this situation, a psychologist or other professional owns the dog and it is present during counseling sessions. The dog's presence can be very beneficial and may help a person open up and discuss problems. Again, this type of service animal can help both people on the autism spectrum and nonautistic people.''</i> (s. 191)</p>	<p>eläin tarjoaa kumppanuutta ja voi toimia ''sosiaalisen jäänmurtajana''</p> <p>eläin voi auttaa masentunutta</p> <p>eläin oi auttaa autismin kirjon henkilöä avautumaan terapiassa ja puhumaan ongelmistaan</p>	<p>kumppanuus ja sosiaalisten tilanteiden tuki</p> <p>masentuneisuudessa auttaminen</p> <p>ongelmista puhuminen ja avautuminen</p>	<p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn hyödyt</p>
<p>Tieteellinen tutkimusartikkeli Lanning, B. A., Baier, M. E. M., Ivey-Hatz, J., Krenek, N., & Tubbs, J. D. (2014). Effects of equine assisted activities on autism spectrum disorder.</p>	<p><i>''Positive treatment effects were most noted in the areas of social functioning, physical functioning, school functioning, and overall mental health and behavior.''</i> (s. 1904)</p>	<p>sosiaalinen toimintakyky, fyysinen toimintakyky, yleinen mielenterveys ja käyttäytyminen paranivat</p> <p>hevosavusteiseen toimintaan osallistuneiden autismin kirjon lasten van-</p>	<p>käyttäytymisen paraneminen</p> <p>sosiaalisen toimintakyvyn paraneminen</p> <p>vaikutukset mielen-terveyteen</p> <p>koulussa toimiminen parantui</p>	<p>koulussa toimiminen ja motivaatio</p> <p>käyttäytyminen</p> <p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p> <p>tunne-elämän tuki</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn hyödyt</p> <p>Eläinavusteisen työskenteilyn vaikutukset käyttäytymiseen</p>

	<p><i>“Parents of children participating in the experiment group reported marked improvement in general behavior which was assessed by asking questions about how often the child is arguing, having difficulty concentrating and lying or cheating.” (s. 1904)</i></p> <p><i>“Parents also reported improvements in their children’s school functioning and physical functioning after participating in the EAA program. They described their children as having less difficulty doing chores, participating more in sports, less difficulty running, paying more attention in class, keeping up with schoolwork and having better school attendance.” (s. 1904)</i></p> <p><i>“the children participating in the EAA program demonstrated greater improvement in general behavior” (s. 1905)</i></p>	<p>hemmat raportoivat lastensa yleisen käyttäytymisen parantuneen, kun heiltä kysyttiin, miten usein lapsi valehtelee, huijaa tai riitelee, ja miten usein lapsella on vaikeuksia keskittyä</p> <p>vanhemmat raportoivat lastensa keskittyvän paremmin koulussa ja pysyvän paremmin mukana koulutehtävissä</p>			
<p>Kirja Latvala-Sillman, P. (2018). Työparina koira: Koira sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden työssä.</p>	<p><i>“koira saa oppilaat rentoutumaan, keskittymään paremmin” (s. 36)</i></p> <p><i>“koira siedättää oppilaita kestämään katsekontaktia, ..., kosketusta, hajuja ja ääniä. Koira siedättää monella tapaa op-</i></p>	<p>koira auttaa rentoutumaan</p> <p>koira auttaa keskittymään</p> <p>koira siedättää oppilaiden aistijärjestelmää</p> <p>koira tukee tunnetaitoissa</p>	<p>rentoutumisen mahdollistaminen</p> <p>keskittymisen parantaminen</p> <p>aistimuksille siedättäminen</p> <p>tunne-elämän tuki</p> <p>motivaatio koulussa käymistä kohtaan</p>	<p>rentoutuminen</p> <p>keskittymiskyvyn paraneminen</p> <p>aistitiedon käsittely</p> <p>tunne-elämän tuki</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn hyödyt</p> <p>Eläinavusteisen työskenteilyn vaikutukset käyttäytymiseen</p>

	<p><i>pilaiden aistijärjestelmää ja auttaa näin kestämään aremmin arkielämän haasteita'' (s. 36)</i></p> <p><i>''koira tukee oppilaiden tunnetaitojen säätelyä'' (s. 36)</i></p> <p><i>''koiran kanssa toimiminen...motivoi oppilaita työskentelemään. Koira saa myös motivoitua oppilaita tulemaan kouluun'' (s. 38)</i></p>	<p>koira motivoi oppilaita käymään koulua</p>		<p>koulussa toimiminen ja motivaatio</p>	
<p>Tieteellinen tutkimusartikkeli O'Haire, M. E., McKenzie, S. J., Beck, A. M. & Slaughter, V. (2013). Social Behaviors Increase in Children with Autism in the Presence of Animals Compared to Toys.</p>	<p><i>''Taken together, the results suggest that the presence of an animal can facilitate increased positive social interaction for children with ASD.''' (s. 8)</i></p> <p><i>''Results supported our primary hypothesis that children with ASD would display more social behaviors in the presence of animals. In particular, children with ASD talked more to people, looked more at human faces, and made more tactile contact with humans in the presence of two guinea pigs compared to a selection of toys.''' (s. 8)</i></p> <p><i>''They also received more social approaches from their TD peers in the presence of animals compared to toys.''' (s. 8)</i></p> <p><i>''Further, participants with</i></p>	<p>eläimen läsnäolo voi lisätä positiivista sosiaalista vuorovaikutusta autismin kirjon lapsilla</p> <p>lasten sosiaalinen käyttäytyminen lisääntyi</p> <p>muut lapset lähestyivät enemmän autismin kirjon lapsia sosiaalisissa tilanteissa</p> <p>lapset osoittivat enemmän positiivisia tunnereaktioita eläimen läsnäollessa leluihin verrattuna, lapset esimerkiksi hymyilivät ja nauroivat enemmän eläinten seurassa, lapset myös osoittivat vähemmän negatiivisia tunteita eläinten läsnäollessa</p>	<p>lisääntynyt sosiaalinen vuorovaikutus ja käyttäytyminen</p> <p>lisääntyneet sosiaaliset aloitteet muilta lapsilta</p> <p>lisääntyneet positiivisten tunteiden ilmaisu ja vähentyneet negatiivisten tunteiden ilmaisu</p>	<p>sosiaalisen käyttäytymisen lisääntyminen</p> <p>tunne-elämän tuki</p>	<p>Eläinavusteisen työskenteilyn vaikutukset käyttäytymiseen</p>

	<i>ASD showed more prosocial behaviors, displayed positive affect such as smiling and laughing more often, and displayed less negative affect in the presence of animals compared to toys.” (s. 8)</i>				
Tieteellinen tutkimusartikkeli O’Haire, M., McKenzie, S., McCune, S. & Slaughter, V. (2014). Effects of Classroom Animal-Assisted Activities on Social Functioning in Children with Autism Spectrum Disorder.	<p><i>“An 8-week AAA program for 64 children with ASD in 41 inclusion school classrooms demonstrated increases in ASD diagnosed children’s social functioning. Specifically, both teachers and parents reported increases in social approach behaviors, decreases in social withdrawal behaviors, and increases in social skills following the program.” (s. 166)</i></p> <p><i>“over half of the parents reported that their child demonstrated an increased interest in attending school during the time the guinea pigs were in the classroom” (s. 166)</i></p> <p><i>“The presence of the guinea pigs may have enhanced the atmosphere of the classroom, leading to increases in the children’s motivation to attend” (s. 166)</i></p>	<p>eläinavusteinen työskentely parantaa sosiaalista toimintakykyä</p> <p>lasten opettajat ja vanhemmat raportoivat eläinavusteisen työskentelyn jälkeen lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vähentynyttä sosiaalisista tilanteista vetäytymistä</p> <p>vanhemmista puolel raportoivat, että heidän lapsensa osoitti kasvanutta kiinnostusta koulunkäyntiin silloin, kun eläimet ovat siellä</p> <p>marsut paransivat luokan ilmapiiriä, jonka vuoksi oppilaiden motivaatio käydä koulua kasvoi</p>	<p>sosiaalisen toimintakyvyn paraneminen</p> <p>sosiaalisten taitojen kehittyminen</p> <p>lisääntynyt kiinnostus koulunkäyntiin ja lisääntynyt koulumotivaatio</p>	<p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p> <p>koulussa toimiminen ja motivaatio</p>	Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt
Kirja Pavlides, M. (2008). <i>Animal-assisted interventions for individuals with autism.</i>	<i>“However, assistance dogs also provide their human partners with social and emotional support, as well as social capital” (s. 30)</i>	<p>palveluskoira tarjoaa sosiaalista tukea, tunne-elämän tukea ja sosiaalista pääomaa</p> <p>koira rauhoittaa ja tukee aistitiedon käsittelyssä</p>	<p>sosiaalinen tuki</p> <p>tunne-elämän tuki</p> <p>rauhottavuus ja aistitiedon käsittelyn tuki</p> <p>sosiaalisten tilanteiden tuki</p>	<p>sosiaalinen tuki ja toimintakyky</p> <p>tunne-elämän tuki ja rauhoittavuus</p> <p>aistitiedon käsittely</p>	Eläinavusteisen työskentelyn hyödyt

	<p><i>“For individuals with autism, an increase in avenues for social acceptance and interaction is extremely meaningful” (s. 31)</i></p> <p><i>“Depending on their training, autism service dogs, however, might be used to do any of the following... Function to facilitate sensory integration and calming... Be fundamentally used for social support and lubrication. For people utilizing assistance dogs for other disabilities, companionship and social support is a function that may be secondary to the specific tasks assigned to the dog. In the case of individuals with autism, however, social challenges are central to the disability. Service dogs can provide a level of comfort in social situations for these individuals and, perhaps more importantly, create a social conduit for interacting with other people.” (s. 33)</i></p>	<p>Palvelukoiraa käytetään sosiaalisena tukena, koira tekee sosiaalisista tilanteista mukavampia ja luo kanavan muiden ihmisten ja autismin kirjon henkilön vuorovaikutukselle</p>			
--	--	--	--	--	--